

INTER-ACT Οδηγός Συμπερίληψης Μαθητών/-τριών για Εκπαιδευτικούς

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθμός έργου: 2023-1-IT02-KA220-SCH-000152558

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

IDEC S.A.
Greece

**DEKAPLUS Business
Services Ltd**
Cyprus

Union degli Assessorati
Italy

**PASCAL Private English
School**
Cyprus

AMKE IASIS
Greece

8D GAMES
Cyprus

Δήλωση Αποποίησης Ευθύνης

Το έργο INTER-ACT χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η έννοια της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

1. Εισαγωγή

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, αντικατοπτρίζοντας τη δέσμευση για την υιοθέτηση της ποικιλομορφίας και της ισότητας και τη διασφάλιση ότι κάθε μαθητής/-τρια, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές του, μπορεί να προοδεύσει μέσα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι κάτι παραπάνω από την ενσωμάτωση των μαθητών/-τριών με αναπηρίες στις συνήθεις τάξεις - εξυμνεί τις διαφορές, προωθεί την κατανόηση και καλλιεργεί ένα περιβάλλον όπου όλοι οι μαθητές/-τριες αισθάνονται ότι χαίρουν εκτίμησης, σεβασμού και υποστήριξης.

Στο πλαίσιο του INTER-ACT, μιας μεθοδολογίας που σχεδιάστηκε για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να υιοθετήσουν τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, βασικό στοιχείο αποτελεί η κατανόηση των αρχών και της σημασίας της. Το παρόν κεφάλαιο διερευνά τις κυρίαρχες έννοιες της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και αποσαφηνίζει τη σημασία της στο εκπαιδευτικό τοπίο.

2. Συμπεριληπτική Εκπαίδευση: Ορισμός

Ουσιαστικά, η συμπεριληπτική εκπαίδευση εκφράζει την πεποίθηση ότι κάθε άτομο έχει το δικαίωμα στην ποιοτική εκπαίδευση σε ένα υποστηρικτικό και προστατευτικό περιβάλλον. Υπερβαίνει τα όρια των παραδοσιακών εκπαιδευτικών προτύπων, υποστηρίζοντας την ενσωμάτωση διαφορετικών μαθητών/-τριών, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες, ατόμων ποικίλων γλωσσικών και πολιτισμικών υποβάθρων και των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αναγνωρίζει και προσαρμόζεται στις μοναδικές μαθησιακές ανάγκες όλων των μαθητών/-τριών, ενστερνιζόμενη μια κοινότητα χωρίς αποκλεισμούς, όπου η ποικιλομορφία δεν είναι απλώς αποδεκτή, αλλά εγκωμιάζεται.

2. α. Η σημασία της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης

Προώθηση της Ισότητας και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης: Η συμπεριληπτική εκπαίδευση χρησιμεύει ως καταλύτης για την κοινωνική αλλαγή, καταρρίπτοντας τα εμπόδια στη μάθηση και δημιουργώντας ευκαιρίες συμμετοχής και επιτυχίας για κάθε μαθητή/-τρια. Αντιμετωπίζοντας τις συστημικές ανισότητες και ενθαρρύνοντας μια κουλτούρα αποδοχής και σεβασμού, η συμπεριληπτική εκπαίδευση προωθεί την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη εντός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Η έρευνα υποστηρίζει τον θετικό αντίκτυπο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Σύμφωνα με τη δημοσίευση της UNESCO «Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής για τη Συμπερίληψη στην Εκπαίδευση», η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι απαραίτητη για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και τον περιορισμό των ανισοτήτων στην εκπαιδευτική πρόσβαση και τα επιτεύγματα.

Βελτίωση των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων: Η έρευνα αποδεικνύει με συνέπεια ότι τα συμπεριληπτικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα επιφέρουν θετικά αποτελέσματα για όλους τους μαθητές/-τριες, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους. Με την αποδοχή διαφορετικών προοπτικών και μαθησιακών στυλ, οι συμπεριληπτικές τάξεις προάγουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και τη συνεργασία, με αποτέλεσμα βελτιωμένες ακαδημαϊκές επιδόσεις και την ολιστική ανάπτυξη.

Μελέτες όπως η μετα-ανάλυση που διεξήγαγαν οι Forlin et al. επιβεβαιώνουν τα ακαδημαϊκά οφέλη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για μαθητές/-τριες με και χωρίς αναπηρίες. Διαπιστώθηκε ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση συνεπάγεται βελτιωμένα ακαδημαϊκά αποτελέσματα και κοινωνική ανάπτυξη για όλους τους μαθητές/-τριες.

Ενθάρρυνση της Ενσυναίσθησης και της Κατανόησης: Η συμπεριληπτική εκπαίδευση καλλιεργεί την ενσυναίσθηση και την κατανόηση μεταξύ των μαθητών/-τριών, ενισχύει την αίσθηση του ανήκειν και της κοινότητας. Μέσα από την ουσιαστική αλληλεπίδραση με συνομηλίκους διαφορετικού υποβάθρου, «οι μαθητές/-τριες καλλιεργούν την ενσυναίσθηση, την ανοχή και τον σεβασμό για τους άλλους, ενώ προετοιμάζονται για να ευδοκιμήσουν σε έναν ολοένα και πιο διασυνδεδεμένο και πολυπολιτισμικό κόσμο».

Ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση τονίζει τον ρόλο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της διαπολιτισμικής κατανόησης. Οι συμπεριληπτικές τάξεις παρέχουν την ευκαιρία στους μαθητές/-τριες να μαθαίνουν ο ένας/η μία από τον άλλο/την άλλη και να καλλιεργούν την ενσυναίσθηση και την κατανόηση.

Δημιουργία Κοινωνιών Χωρίς Αποκλεισμούς: Με την εμπέδωση αξιών και αρχών χωρίς αποκλεισμούς από νεαρή ηλικία, η συμπεριληπτική εκπαίδευση θέτει τα θεμέλια για την δημιουργία πιο δίκαιων κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς. Καλλιεργώντας μια γενιά ευσυνειδήτων και κοινωνικά υπεύθυνων πολιτών, η συμπεριληπτική εκπαίδευση συμβάλλει στη δημιουργία ενός πιο δίκαιου, ανεκτικού και αρμονικού κόσμου.

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ) επισημαίνουν τη σημασία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για την προώθηση βιώσιμων κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς. Ο στόχος 4 αποβλέπει στην εξασφάλιση ποιοτικής και ισότιμης εκπαίδευσης με γνώμονα τη συμπερίληψη για όλους, τονίζοντας τον ρόλο της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη της κοινωνικής συμπερίληψης και στην υποστήριξη ειρηνικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς.

2.β. Διευκόλυνση της Μάθησης από Ομότιμους και των Δικτύων Υποστήριξης

Η διευκόλυνση της μάθησης από ομότιμους και των δικτύων υποστήριξης αποτελεί θεμέλιο λίθο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, καθώς προσφέρει αναρίθμητα οφέλη για τους μαθητές/-τριες με διαφορετικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών μεταναστευτικού υποβάθρου ή των παιδιών με περιορισμένους πόρους. Η έρευνα των Harry και Klingner υπογραμμίζει τη σημασία των πρακτικών χωρίς αποκλεισμούς για μαθητές/-τριες με πολιτισμική και γλωσσική ποικιλομορφία, τονίζοντας την ανάγκη για συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης που στηρίζουν τις ανάγκες όλων των μαθητών/-τριών.

Οι συμπεριληπτικές τάξεις είναι μια ευκαιρία οι μαθητές/-τριες να συνεργαστούν, να μοιραστούν τις γνώσεις τους και προσφέρουν υποστήριξη στο εκπαιδευτικό ταξίδι. Αυτή η συνεργατική προσέγγιση όχι μόνο βελτιώνει τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα, αλλά προάγει επίσης την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών, ιδίως εκείνων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε σχέση με τη μετανάστευση ή τους περιορισμένους πόρους. Μέσω της συνεργασίας, οι μαθητές/-τριες εκτίθενται σε ποικίλες προοπτικές και στυλ μάθησης, καλλιεργώντας την εμπέδωση γνώσεων και βελτιώνοντας τις δεξιότητες κριτικής σκέψης.

Επιπλέον, η μάθηση από ομότιμους και τα δίκτυα υποστήριξης συμβάλλουν σημαντικά στην καλλιέργεια θετικού κλίματος στην τάξη. Οι μαθητές/-τριες αισθάνονται ότι χαίρουν εκτίμησης και σεβασμού όταν τους δίνεται η ευκαιρία να συνεισφέρουν ο ένας στη μάθηση του άλλου, γεγονός που ενισχύει το κίνητρο και την αφοσίωση. Οι θετικές σχέσεις που δημιουργούνται μέσω των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των συνομηλίκων συμβάλλουν επίσης στην καταπολέμηση της κοινωνικής απομόνωσης, δημιουργώντας μια αίσθηση του ανήκειν μεταξύ των μαθητών /-τριών που μπορεί να αισθάνονται περιθωριοποιημένοι/-ες λόγω του μεταναστευτικού τους υποβάθρου ή της έλλειψης πόρων.

Όσον αφορά τους μαθητές/-τριες που αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως γλωσσικά εμπόδια ή προβλήματα πολιτισμικής προσαρμογής, η μάθηση από ομότιμους καθίσταται ιδιαίτερα πολύτιμη. Τους παρέχει ευκαιρίες να λάβουν υποστήριξη και ενθάρρυνση από τους συμμαθητές τους, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμησή τους. Επιπλέον, οι μαθητές/-τριες που δεν αντιμετωπίζουν τέτοιες προκλήσεις επωφελούνται από την αλληλεπίδραση με τους ομότιμους τους, καθώς προάγεται η ενσυναίσθηση, η κατανόηση και η αποδοχή των διαφορετικών υποβάθρων και εμπειριών.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην καλλιέργεια της μάθησης από συνομηλίκους και των δικτύων υποστήριξης μέσα σε συμπεριληπτικές τάξεις. Δημιουργούν διαρθρωμένες ευκαιρίες για συνεργασία, όπως ομαδικές εργασίες ή συνεδρίες διδασκαλίας από ομότιμους και προσφέρουν καθοδήγηση για την αποτελεσματική επικοινωνία και τις δεξιότητες ομαδικής εργασίας. Υιοθετώντας μια κουλτούρα συνεργασίας και αμοιβαίας υποστήριξης, οι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν σημαντικά στην ακαδημαϊκή επιτυχία και τη συνολική ευημερία των μαθητών/-τριών τους, ιδίως όσων αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

Συνοψίζοντας, η μάθηση από ομότιμους και τα δίκτυα υποστήριξης αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης που προάγουν την ακαδημαϊκή επίδοση, την κοινωνική ενσωμάτωση και τη θετική δυναμική της τάξης, ιδίως μεταξύ μαθητών/-τριών με διαφορετικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο ή εκείνων με περιορισμένους πόρους. Καλωσορίζοντας τη συνεργασία και εκτιμώντας την προσφορά κάθε μαθητή/-τριας, οι συμπεριληπτικές τάξεις δημιουργούν περιβάλλοντα όπου κάθε μαθητής/-τρια μπορεί να προοδεύσει.

3. Ο ρόλος της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης σε όλα τα κράτη μέλη της. Η παρακολούθηση της προόδου των κρατών μελών προς την επίτευξη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης γίνεται μέσω της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και της Έκθεσης Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης. Η παρακολούθηση αυτή όχι μόνο καταγράφει την πρόοδο, αλλά παρέχει επίσης πολύτιμα στοιχεία για τον καθοριστικό ρόλο της εκπαίδευσης στην καταπολέμηση των ανισοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής συμπερίληψης. Εκτός από την παρακολούθηση, η Επιτροπή εφαρμόζει ενεργά διάφορες δράσεις για την προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Για παράδειγμα:

- Δημιούργησε την ομάδα εργασίας ET 2020 για την προώθηση των κοινών αξιών και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Η ομάδα αυτή επιμελήθηκε μια συνοπτική ηλεκτρονική συλλογή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα, προσβάσιμη μέσω του Yammer.
- Ξεκίνησε προγράμματα που περιλαμβάνουν θετικά πρότυπα για την προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης και την πρόληψη του αποκλεισμού και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης μεταξύ των νέων.
- Ανέπτυξε μια εργαλειοθήκη προσαρμοσμένη στους εργαζόμενους/-ες στον τομέα της νεολαίας που εργάζονται με νεαρά άτομα τα οποία διατρέχουν κίνδυνο περιθωριοποίησης.
- Καθιέρωσε το Ευρωπαϊκό Βραβείο για την κοινωνική συμπερίληψη μέσω του αθλητισμού.

Επιπλέον, το πρόγραμμα Erasmus+ συμβάλλει σημαντικά με την υποστήριξη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη καινοτόμων πολιτικών και πρακτικών σε βασικό επίπεδο, με προτεραιότητα την κοινωνική συμπερίληψη. Με αυτές τις συντονισμένες προσπάθειες, η ΕΕ προσπαθεί να προωθήσει ένα δίκαιο και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό τοπίο χωρίς αποκλεισμούς, για όλους τους εκπαιδευομένους/-ες.

4. Οι ανάγκες των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση έχει ιδιαίτερη σημασία για την αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου, οι οποίοι/-ες συχνά αντιμετωπίζουν μοναδικές προκλήσεις σε σχέση με τα γλωσσικά εμπόδια, την πολιτισμική προσαρμογή και την κοινωνική ενσωμάτωση. Οι μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες ως προς την πλοήγηση σε άγνωστα εκπαιδευτικά συστήματα και περιβάλλοντα, γεγονός που μπορεί να εμποδίσει την ακαδημαϊκή τους πρόοδο και τη συνολική τους ευημερία.

Με την υιοθέτηση συμπεριληπτικών πρακτικών, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν φιλόξενα και υποστηρικτικά περιβάλλοντα που ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Αυτό περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών γλωσσικής υποστήριξης, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα πολιτισμικής ευαισθησίας και την υιοθέτηση δικτύων υποστήριξης από ομότιμους που προωθούν τη διαπολιτισμική κατανόηση και αποδοχή. Επιπλέον, οι προσεγγίσεις συνεργατικής μάθησης, όπως η διδασκαλία από ομότιμους και οι ομαδικές δραστηριότητες συνεργασίας, διευκολύνουν την ενσωμάτωση των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην κοινότητα της τάξης, ενισχύοντας την αίσθηση του ανήκειν και βελτιώνοντας τα ακαδημαϊκά τους αποτελέσματα.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην υποστήριξη της ακαδημαϊκής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο σε τάξεις χωρίς αποκλεισμούς. Αναγνωρίζοντας και εκτιμώντας τα πολιτισμικά αγαθά που οι μαθητές/-τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο προσφέρουν στο μαθησιακό περιβάλλον, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν μαθησιακές εμπειρίες χωρίς αποκλεισμούς που επικυρώνουν την ταυτότητα και τις εμπειρίες των μαθητών/-τριών. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί, με τις συνεχείς ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης που έχουν, μπορούν να ενισχύσουν την πολιτισμική τους επάρκεια και να εξοπλιστούν με τις απαραίτητες δεξιότητες για να στηρίξουν αποτελεσματικά τους μαθητές/-τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην ακαδημαϊκή τους πορεία.

Συμπερασματικά, η συμπεριληπτική εκπαίδευση διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην κάλυψη των αναγκών των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, την ακαδημαϊκή επιτυχία και την κοινωνική τους ενσωμάτωση. Με την υιοθέτηση πρακτικών χωρίς αποκλεισμούς και την παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν περιβάλλοντα μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, όπου οι μαθητές/-τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο αισθάνονται ότι εκτιμώνται, υποστηρίζονται και έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

5. Ανάπτυξη Πολιτισμικά Ανταποκρινόμενων Διδακτικών Πρακτικών

Η δημιουργία πολιτισμικά ανταποκρινόμενων διδακτικών πρακτικών είναι θεμελιώδης για την αντιμετώπιση των διαφορετικών αναγκών των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στα σχολεία. Οι πολιτισμικά ανταποκρινόμενες διδακτικές πρακτικές όχι μόνο αναγνωρίζουν τις ποικίλες καταβολές των μαθητών, αλλά ενσωματώνουν και τις πολιτισμικές τους εμπειρίες στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτή η προσέγγιση συμβάλλει στην προώθηση ενός περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς, όπου όλοι οι μαθητές/-τριες αισθάνονται ότι εκπροσωπούνται και ότι αναγνωρίζονται, ενισχύοντας έτσι τη δέσμευσή τους και την αίσθηση του ανήκειν.

Για την εκπόνηση πολιτισμικά ανταποκρινόμενων διδακτικών πρακτικών, οι εκπαιδευτικοί πρέπει πρώτα να αναγνωρίσουν τη σημασία της ενσωμάτωσης των πολυπολιτισμικών προοπτικών σε όλους τους θεματικούς τομείς. Με την ενσωμάτωση της λογοτεχνίας, της ιστορίας και των παραδειγμάτων που αντικατοπτρίζουν διάφορους πολιτισμούς, τα σχολεία αναγνωρίζουν την ταυτότητα των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ενώ παράλληλα διευρύνουν την κοσμοθεωρία των συμμαθητών τους. Για παράδειγμα, οι ενότητες λογοτεχνίας μπορεί να περιλαμβάνουν έργα συγγραφέων από διαφορετικά υπόβαθρα, δίνοντας τη δυνατότητα στους μαθητές να ασχοληθούν με ιστορίες που ανταποκρίνονται στις εμπειρίες τους. Αυτή η αναπαράσταση προάγει τη βαθύτερη κατανόηση των πολιτισμικών εμπειριών, προτρέπει τους μαθητές/-τριες να δουν τον κόσμο υπό ένα διαφορετικό πρίσμα και εμπλουτίζει τις συζητήσεις στην τάξη.

Επιπλέον, η ενσωμάτωση των αρχών του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (UDL) είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη μιας πολιτισμικά ανταποκρινόμενης διδακτικής πρακτικής. Η UDL δίνει έμφαση στην παροχή πολλαπλών μέσων δέσμευσης, αναπαράστασης και δράσης/έκφρασης στο μαθησιακό περιβάλλον. Προσφέροντας ποικίλο διδακτικό υλικό και ευέλικτες στρατηγικές διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να υποστηρίξουν τις ποικίλες μαθησιακές προτιμήσεις των μαθητών. Για παράδειγμα, τα οπτικά βοηθήματα, οι ηχητικοί πόροι και οι πρακτικές δραστηριότητες μπορούν να προσελκύσουν μαθητές/-τριες με διαφορετικά μαθησιακά στυλ, εξασφαλίζοντας την κατανόηση και τη συμμετοχή όλων.

Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών σε θέματα πολιτισμικής επάρκειας είναι απαραίτητη για την προώθηση ενός προγράμματος μαθημάτων χωρίς αποκλεισμούς. Οι εκπαιδευτικοί που λαμβάνουν κατάρτιση με θέμα την πολιτισμική ευαισθησία αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να κατανοήσουν το πολιτισμικό πλαίσιο των μαθητών/-τριών τους. Χάρη σε αυτήν την κατάρτιση, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργούν πολιτισμικά συναφή σχέδια μαθημάτων, να διαφοροποιούν τη διδασκαλία και να εφαρμόζουν αποτελεσματικές στρατηγικές διαχείρισης της τάξης. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μάθουν να αναγνωρίζουν και να αμφισβητούν τις προκαταλήψεις τους, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι μαθητές/-τριες χαίρουν ίσης εκτίμησης και σεβασμού στην τάξη.

Η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς εντός της σχολικής κοινότητας αποτελεί επίσης κρίσιμη συνιστώσα της ανάπτυξης ενός πολιτισμικά ανταποκρινόμενου προγράμματος μαθημάτων. Τα σχολεία μπορούν να διοργανώσουν ημέρες πολιτιστικής κληρονομιάς που καλούν τους μαθητές/-τριες και τις οικογένειες να μοιραστούν τις παραδόσεις και τα έθιμά τους μέσω παρουσιάσεων, γαστρονομίας, μουσικής και τέχνης.

Αυτές οι εκδηλώσεις προάγουν την αναγνώριση της ποικιλομορφίας, ενώ παράλληλα ενισχύουν τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών/-τριών και των οικογενειών. Με την ανάδειξη της πολιτιστικής συνεισφοράς και των επιτευγμάτων, τα σχολεία δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου οι διαφορές εξυμνούνται και οι μαθητές/-τριες μπορούν να αισθάνονται υπερήφανοι/-ες για την ταυτότητά τους.

Επιπλέον, η ενσωμάτωση της μάθησης βάσει έργου (PBL) στο πρόγραμμα μαθημάτων μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές/-τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο να εφαρμόσουν τις πολιτισμικές τους γνώσεις και εμπειρίες σε πραγματικές συνθήκες. Το PBL επιτρέπει στους μαθητές/-τριες να εξερευνήσουν έργα με νόημα, ενώ συνεργάζονται με τους συμμαθητές/-τριές τους, καλλιεργώντας την κριτική σκέψη και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων. Για παράδειγμα, οι μαθητές/-τριες μπορούν να συμμετάσχουν σε ένα έργο που εξετάζει τον αντίκτυπο της μετανάστευσης στις τοπικές κοινότητες, αποκτώντας κίνητρο να διεξάγουν έρευνα, να πάρουν συνεντεύξεις από μέλη της κοινότητας και να δημιουργήσουν παρουσιάσεις που προβάλλουν τα ευρήματά τους.

Η συμμετοχή των οικογενειών στη διαδικασία ανάπτυξης του προγράμματος μαθημάτων εμπλουτίζει περαιτέρω το πολιτισμικά ανταποκρινόμενο πλαίσιο. Τα σχολεία μπορούν να συμπεριλάβουν τις οικογένειες μεταναστών/-τριών προσκαλώντας τις να μοιραστούν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους κατά τις συζητήσεις για τον σχεδιασμό του προγράμματος διδασκαλίας. Αυτή η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει στην ενσωμάτωση σχετικού πολιτισμικού περιεχομένου που ανταποκρίνεται στις εμπειρίες των μαθητών/-τριών, καλλιεργώντας μεγαλύτερη συνάφεια και σύνδεση με τη μάθησή τους. Εκτιμώντας τις γνώσεις των οικογενειών, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενισχύσουν τους δεσμούς μεταξύ οικογένειας και σχολείου, δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο σύστημα υποστήριξης για τους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου.

Οι πρακτικές αξιολόγησης πρέπει επίσης να ευθυγραμμίζονται με ένα πολιτισμικά ανταποκρινόμενο πρόγραμμα διδασκαλίας. Οι παραδοσιακές μέθοδοι αξιολόγησης μπορεί να μην καταγράφουν πάντα τα ποικίλα πλεονεκτήματα των μεταναστών μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου.

Ως εκ τούτου, τα σχολεία πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής ποικίλων στρατηγικών αξιολόγησης - όπως αξιολογήσεις βάσει επιδόσεων, αξιολογήσεις χαρτοφυλακίου και αξιολογήσεις από ομότιμους - που καθιστούν δυνατή την ευρύτερη κατανόηση της μάθησης και των επιτευγμάτων των μαθητών/-τριών. Αυτές οι αξιολογήσεις πρέπει να εστιάζουν όχι μόνο στις ακαδημαϊκές δεξιότητες αλλά και στην προσωπική ανάπτυξη, την πολιτισμική κατανόηση και τις κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες.

Συμπερασματικά, η ανάπτυξη ενός πολιτισμικά ανταποκρινόμενου προγράμματος διδασκαλίας είναι απαραίτητη για τη δημιουργία εκπαιδευτικών περιβαλλόντων χωρίς αποκλεισμούς που ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Με την ενσωμάτωση πολυπολιτισμικών προοπτικών, την εφαρμογή των αρχών του καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση, την παροχή κατάρτισης σε θέματα πολιτισμικής επάρκειας στους εκπαιδευτικούς, τη διοργάνωση εκδηλώσεων πολιτισμικής κληρονομιάς και τη συμμετοχή των οικογενειών στη διαδικασία, τα σχολεία μπορούν να καλλιεργήσουν ένα πλούσιο μαθησιακό περιβάλλον. Μια τέτοια προσέγγιση όχι μόνο αναγνωρίζει την ταυτότητα των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο αλλά και βελτιώνει τη συνολική εκπαιδευτική εμπειρία για όλους τους μαθητές/-τριες, προετοιμάζοντάς τους να ευημερήσουν σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία.

6. Προώθηση της Κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL) για τους μαθητές/-τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο

Η Κοινωνικο-Συναισθηματική μάθηση (Social-Emotional Learning) διαδραματίζει αναπόσπαστο ρόλο στην εκπαιδευτική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου, με στόχο τη συναισθηματική και κοινωνική ενσωμάτωσή τους σε νέα περιβάλλοντα. Καθώς οι εν λόγω μαθητές/-τριες συχνά αντιμετωπίζουν μοναδικές προκλήσεις - όπως η προσαρμογή σε νέες γλώσσες, πολιτισμούς και κοινωνικές δυναμικές - η εφαρμογή προγραμμάτων SEL στα σχολεία μπορεί να τους παρέχει βασικές στρατηγικές αντιμετώπισης, ανθεκτικότητα και διαπροσωπικές δεξιότητες, στοιχεία απαραίτητα για την ακαδημαϊκή και κοινωνική τους ευημερία.

Μια βασική πτυχή της προώθησης της SEL είναι η διδασκαλία τεχνικών ενσυνειδητότητας και αυτοελέγχου. Οι πρακτικές της ενσυνειδητότητας, όπως ο καθοδηγούμενος διαλογισμός, οι ασκήσεις αναπνοής και η αναστοχαστική ημερολογιακή καταγραφή, επιτρέπουν στους μαθητές/-τριες να αναπτύξουν αυτογνωσία και συναισθηματικό έλεγχο. Διδάσκοντας στους μαθητές/-τριες να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους, τα σχολεία θα τους βοηθήσουν να ξεπεράσουν τους προβληματισμούς και τις αβεβαιότητες που συχνά συνδέονται με τη μετανάστευση. Σύμφωνα με έρευνες, η ενσυνειδητότητα μπορεί να μειώσει το άγχος, να ενισχύσει τη συγκέντρωση και να βελτιώσει τη συνολική ευημερία, αποτελώντας ένα ισχυρό εργαλείο όσον αφορά τη συναισθηματική υγεία των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Επιπλέον, τα προγράμματα SEL με έμφαση στην ενσυναίσθηση και την επίλυση συγκρούσεων παρέχουν στους μαθητές/-τριες βασικά εργαλεία για να αλληλεπιδρούν θετικά με τους διαφορετικούς συνομηλίκους τους. Τα προγράμματα αυτά ενδέχεται να περιλαμβάνουν σενάρια αναπαράστασης ρόλων και ομαδικές συζητήσεις που ενθαρρύνουν τους μαθητές/-τριες να εξετάζουν πολλαπλές προοπτικές, με αποτέλεσμα ευρύτερη συναισθηματική νοημοσύνη και κατανόηση. Η διδασκαλία δεξιοτήτων όπως η ενεργητική ακρόαση, η διαπραγμάτευση και η συνεργατική επίλυση προβλημάτων όχι μόνο ενισχύει τους κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ των μαθητών, αλλά συμβάλλει επίσης στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού κλίματος στην τάξη που αποδέχεται την ποικιλομορφία.

Τα εργαστήρια αφήγησης ιστοριών μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά όσον αφορά την προώθηση της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης μεταξύ των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Αυτά τα εργαστήρια δημιουργούν έναν ασφαλή χώρο όπου οι μαθητές/-τριες μπορούν να μοιραστούν τις ιστορίες τους, γεγονός που ενισχύει την αίσθηση του ανήκειν, ενώ παράλληλα καλλιεργεί την ανθεκτικότητα και την αυτοεκτίμηση. Με την αφήγηση ιστοριών, οι μαθητές μπορούν να εκφράσουν τους αγώνες και τα επιτεύγματά τους σχετικά με τις εμπειρίες τους ως μετανάστες/-τριες, ενισχύοντας τη αλληλοσύνδεση και την αλληλοκατανόηση με τους συμμαθητές/-τριές τους. Επιπλέον, η ανταλλαγή προσωπικών ιστοριών ενθαρρύνει την ενσυναίσθηση μεταξύ των συμμαθητών/-τριών, καθώς οι μαθητές/-τριες ανακαλύπτουν τις προκλήσεις και τα δυνατά σημεία του υποβάθρου των άλλων.

Η καθιέρωση συστημάτων φίλων στα σχολεία συνδέει τους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου με ενσυναισθητικούς συμμαθητές/-τριες που παρέχουν συναισθηματική και κοινωνική υποστήριξη. Αυτά τα συστήματα φίλων ενθαρρύνουν τις φιλίες, ανακουφίζουν το αίσθημα απομόνωσης και προάγουν την αίσθηση του ανήκειν για τους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου. Καλλιεργώντας τις σχέσεις με τους συνομηλίκους μέσω καθοδηγούμενων δραστηριοτήτων, συμβουλευτικής και κοινωνικών εξορμήσεων, οι μαθητές/-τριες αναπτύσσουν ένα δίκτυο υποστήριξης απαραίτητο για την κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών σε θέματα Κοινωνικο-Συναισθηματικής μάθησης είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία αυτών των πρωτοβουλιών. Οι εκπαιδευτικοί που έχουν επιμορφωθεί σε στρατηγικές SEL θα κατανοήσουν καλύτερα τις μοναδικές συναισθηματικές και κοινωνικές ανάγκες των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου. Διαμορφώνοντας ένα κλίμα στην τάξη που θέτει ως προτεραιότητα τη συναισθηματική ασφάλεια, τον σεβασμό και την ενσωμάτωση, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καλλιεργήσουν χώρους όπου όλοι οι μαθητές/-τριες αισθάνονται ότι εκτιμώνται. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν μαθήματα SEL που ανταποκρίνονται άμεσα στις προκλήσεις των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου, παρέχοντάς τους παράλληλα στρατηγικές αντιμετώπισης ανάλογα με τις εμπειρίες τους.

Η ενσωμάτωση της Κοινωνικο-Συναισθηματικής μάθησης στο σχολικό πρόγραμμα μαθημάτων προϋποθέτει επίσης μια συλλογική προσπάθεια από εκπαιδευτικούς, σχολικούς συμβούλους και κοινοτικές οργανώσεις.

Τα σχολεία μπορούν να συνεργαστούν με τοπικούς οργανισμούς ψυχικής υγείας για την παροχή εργαστηρίων και πόρων τόσο για μαθητές/-τριες όσο και για οικογένειες. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής υπηρεσίες μπορεί να προσφέρει υποστήριξη στους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου που μπορεί να αντιμετωπίζουν άγχος, κατάθλιψη ή τραύματα που σχετίζονται με τη μετανάστευση. Επιπλέον, τα σχολεία μπορούν να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των γονέων διοργανώνοντας εργαστήρια που παρέχουν στις οικογένειες εργαλεία για να υποστηρίξουν την κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών τους στο οικογενειακό περιβάλλον.

Εν κατακλείδι, η προώθηση της Κοινωνικο -Συναισθηματικής μάθησης μεταξύ των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου είναι απαραίτητη για τη συνολική ευημερία και την ακαδημαϊκή τους επιτυχία. Εφαρμόζοντας πρακτικές ενσυνειδητότητας, προγράμματα καλλιέργειας ενσυναίσθησης, εργαστήρια αφήγησης ιστοριών, συστήματα φίλων και επαγγελματική ανάπτυξη για τους εκπαιδευτικούς, τα σχολεία δημιουργούν υποστηρικτικά περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς που επιτρέπουν στους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου να εξελιχθούν. Καθώς οι εν λόγω μαθητές/-τριες αναπτύσσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να περιηγηθούν στο συναισθηματικό τους τοπίο και να εδραιώσουν θετικές σχέσεις, αποκτούν τη δυνατότητα να ξεπεράσουν τις προκλήσεις και να συμμετάσχουν πλήρως στο εκπαιδευτικό τους ταξίδι.

7. Δημιουργία Κοινοτικών Συμπράξεων

Η δημιουργία ενός συμπεριληπτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος εκτείνεται πέρα από τα όρια της σχολικής αίθουσας - απαιτεί συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες και οργανώσεις. Η σύναψη συμπράξεων είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των πολύπλευρων αναγκών των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου και των οικογενειών τους. Αυτές οι συνεργασίες παρέχουν περαιτέρω υποστήριξη, πόρους και πραγματικές ευκαιρίες, εμπλουτίζοντας την εκπαιδευτική εμπειρία και ενισχύοντας την αίσθηση του ανήκειν των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου.

Η συμμετοχή πολιτιστικών οργανισμών μπορεί να βελτιώσει σημαντικά το πρόγραμμα διδασκαλίας στα σχολεία, παρουσιάζοντας διαφορετικές προοπτικές και πόρους. Τα σχολεία μπορούν να συνεργαστούν με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς, όπως μουσεία, πινακοθήκες ή πολιτιστικά κέντρα, για τη δημιουργία προγραμμάτων που αναδεικνύουν την ιστορία και τη συμβολή διαφόρων κοινοτήτων. Για παράδειγμα, μια συνεργασία με έναν τοπικό πολιτιστικό οργανισμό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη διοργάνωση εργαστηρίων όπου οι μαθητές/-τριες ασχολούνται με παραδοσιακές μορφές τέχνης, γαστρονομικές πρακτικές ή αφηγήσεις ιστοριών, δημιουργώντας ένα δυναμικό μαθησιακό περιβάλλον που εξυμνεί την ποικιλομορφία. Αυτές οι εμπειρίες δεν αναγνωρίζουν μόνο την πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου, αλλά εκπαιδεύουν επίσης τους συμμαθητές/-τριές τους σχετικά με τις διαφορετικές καταβολές, καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση και την κατανόηση.

Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί διαδραματίζουν επίσης ζωτικό ρόλο στην προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Πολλοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί επικεντρώνονται συγκεκριμένα σε θέματα που αφορούν τη μετανάστευση και προσφέρουν διάφορες υπηρεσίες υποστήριξης, όπως συμβουλευτική, καθοδήγηση και εξωσχολικά προγράμματα. Συνεργαζόμενα με αυτές τις οργανώσεις, τα σχολεία μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πόρους που ανταποκρίνονται στις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες μεταναστών, όπως η πλοήγηση σε νέα εκπαιδευτικά συστήματα, η κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών και η υπέρβαση των γλωσσικών εμποδίων. Για παράδειγμα, τα προγράμματα καθοδήγησης που συνδέουν τους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου με τοπικά πρότυπα μπορούν να ενθαρρύνουν την ακαδημαϊκή και προσωπική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα παρέχουν στους μαθητές/-τριες την αίσθηση ότι ανήκουν στο νέο τους περιβάλλον.

Επιπλέον, η συμμετοχή των γονέων και των οικογενειών είναι καθοριστική για τη δημιουργία μιας υποστηρικτικής εκπαιδευτικής κοινότητας. Τα σχολεία μπορούν να προσκαλέσουν τους γονείς και τους κηδεμόνες των μαθητών/-τριών μεταναστευτικού υποβάθρου να συμμετάσχουν σε σχολικές εκδηλώσεις, εργαστήρια και ημέρες ανοιχτών θυρών, δημιουργώντας ευκαιρίες για διάλογο και δέσμευση. Τέτοιες πρωτοβουλίες βοηθούν τους γονείς να αισθάνονται ότι εκτιμώνται και ότι έχουν λόγο στην εκπαίδευση του παιδιού τους, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τα ακαδημαϊκά κίνητρα και τη συναισθηματική ευημερία των μαθητών/-τριών. Επιπλέον, τα εργαστήρια με έμφαση στην πλοήγηση στο σχολικό σύστημα, την κατανόηση των εκπαιδευτικών προσδοκιών και την προώθηση του γραμματισμού στο σπίτι μπορούν να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ οικογένειας και σχολείου.

Με τη δημιουργία ισχυρών διαύλων επικοινωνίας, τα σχολεία κατανοούν καλύτερα τις συγκεκριμένες ανάγκες, τους προβληματισμούς και τις πολιτισμικές πρακτικές των οικογενειών μεταναστευτικού υποβάθρου. Οι τακτικές έρευνες, οι κοινοτικές συναντήσεις και οι συνεδρίες ανατροφοδότησης μπορούν να διευκολύνουν τον ανοιχτό διάλογο και να διασφαλίσουν ότι οι γονείς αισθάνονται πως εισακούονται και εξετάζονται οι απόψεις τους. Αυτές οι συζητήσεις είναι κρίσιμες για την ανάπτυξη προγραμμάτων και πολιτικών που αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες της κοινότητας, δημιουργώντας τελικά ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον.

Η ενσωμάτωση της συμμετοχής των τοπικών επιχειρήσεων ενισχύει επίσης την κοινοτική συνεργασία για την προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης. Η συνεργασία με τις επιχειρήσεις μπορεί να οδηγήσει σε πρωτοβουλίες όπως η πρακτική άσκηση, η παρακολούθηση εργασίας και τα προγράμματα καθοδήγησης για τους μαθητές/-τριες, παρέχοντάς τους πραγματικές εμπειρίες που μπορούν να ενισχύσουν την εκπαιδευτική τους πορεία. Για παράδειγμα, οι συνεργασίες με τοπικές επιχειρήσεις μπορούν να δημιουργήσουν προγράμματα όπου οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν βασικές επαγγελματικές δεξιότητες, συμμετέχουν σε πρακτική εκπαίδευση και δημιουργούν επαγγελματικά δίκτυα, διευκολύνοντας τη μετάβασή τους στο εργατικό δυναμικό στο μέλλον. Αυτές οι εμπειρίες μπορούν να ενισχύσουν την κατανόηση των ποικίλων επαγγελματικών διαδρομών, να εμψυχήσουν την αίσθηση του σκοπού και να παρακινήσουν την ακαδημαϊκή επίδοση.

Επιπλέον, οι επιχειρήσεις μπορούν να συμμετάσχουν σε σχολικές εκδηλώσεις, προσφέροντας πόρους όπως προσκεκλημένους ομιλητές, εκθέσεις εργασίας και πρακτικά εργαστήρια που παρέχουν πληροφορίες για τον τομέα τους, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ εκπαίδευσης και εργασίας. Προάγοντας αυτές τις αλληλεπιδράσεις, τα σχολεία βοηθούν τους μαθητές/-τριες να οραματιστούν πιο καθαρά το μέλλον τους, εμψυσώντας εμπιστοσύνη στις ικανότητες και τις φιλοδοξίες των τελευταίων.

Καθώς τα σχολεία συνάπτουν αυτές τις συνεργασίες με την κοινότητα, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον αμοιβαίου σεβασμού και κατανόησης. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσεγγίζουν τις συνεργασίες με πολιτισμική ταπεινοφροσύνη, αναγνωρίζοντας τις προκαταλήψεις τους και εκτιμώντας τις γνώσεις και τις εμπειρίες που προσφέρουν τα μέλη της κοινότητας. Ο σεβασμός των πολιτισμικών αποχρώσεων και πρακτικών συμβάλλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης, της συνεργασίας και της πραγματικής σύνδεσης μεταξύ των σχολείων και των οικογενειών μεταναστών.

Συνοψίζοντας, η εδραίωση συνεργασιών με την κοινότητα βελτιώνει το εκπαιδευτικό τοπίο για τους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς. Συνεργαζόμενα με πολιτιστικούς οργανισμούς, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, γονείς, τοπικές επιχειρήσεις και μέλη της κοινότητας, τα σχολεία μπορούν να παρέχουν πολύτιμους πόρους, πραγματικές εμπειρίες και μια αίσθηση του ανήκειν στους μαθητές/-τριες μεταναστευτικού υποβάθρου. Αυτές οι συνεργασίες προετοιμάζουν το έδαφος για εμπλουτισμένες εκπαιδευτικές εμπειρίες που αναγνωρίζουν και εξυμνούν την ποικιλομορφία, ενώ παράλληλα καλλιεργούν την κοινωνική συμπερίληψη και την ακαδημαϊκή επιτυχία.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Βέλτιστες Πρακτικές Συμπεριληπτικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

1. Εισαγωγή

Η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με μια άνευ προηγουμένου μεταναστευτική ροή προσφύγων από περιοχές που πλήττονται από καταστροφικές ανθρωπιστικές κρίσεις. Η κατάσταση αυτή οδήγησε σε δραματική αύξηση του αριθμού των παιδιών μεταναστευτικού και προσφυγικού υποβάθρου που φοιτούν στα ευρωπαϊκά σχολεία και χρειάζονται την καλύτερη δυνατή ενσωμάτωση για να επιτύχουν στα μαθήματά τους και να ενταχθούν επιτυχώς στο νέο τους περιβάλλον. Παρά τις πολλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, εντοπίζουμε σε όλη την Ευρώπη αρκετά παραδείγματα ορθών πρακτικών για την ένταξη των παιδιών μεταναστευτικού υποβάθρου στα δημοτικά σχολεία.

Για να επιτευχθεί η συμπερίληψη των παιδιών μεταναστευτικού υποβάθρου στα σχολεία πρέπει να εξεταστούν διάφοροι παράγοντες και να υλοποιηθούν διάφορες δράσεις: η συμμετοχή των γονέων και των οικογενειών, η επαρκής γλωσσική υποστήριξη, η εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών, η παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού κ.λπ. Οι ορθές πρακτικές ένταξης μπορούν να πραγματοποιηθούν είτε εντός είτε εκτός σχολείου, μέσω της μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.

2. Ορθές Πρακτικές με τη συμμετοχή γονέων

2. α. Ευρωπαϊκή Εργαλειοθήκη για Σχολεία

Η Ευρωπαϊκή Εργαλειοθήκη για τα Σχολεία είναι μια συλλογή πόρων που απευθύνεται σε επαγγελματίες του σχολείου και αποσκοπεί στην παροχή υποστήριξης σε όλους όσους εμπλέκονται στη σχολική εκπαίδευση (εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές/-τριες, διευθυντές/-τριες και γονείς). Η συλλογή πόρων ενημερώνεται συνεχώς και περιλαμβάνει επιλεγμένες ορθές πρακτικές και έναν κατάλογο αναπαραγωγής βίντεο. Οι πόροι επικεντρώνονται σε όλα τα θέματα που σχετίζονται αυστηρά με τη σχολική εκπαίδευση, αλλά παρουσιάζουν ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση του διεθνοτικού διαλόγου και στην ενίσχυση της ένταξης εντός της τάξης με τη συμμετοχή του συνόλου των οικογενειών των μαθητών.

Η συμμετοχή των γονέων στον διαπολιτισμικό διάλογο συμβάλλει στην αξιοποίηση αυτού του πόρου, για παράδειγμα με τη διοργάνωση τακτικών συναντήσεων με οικογένειες προσφύγων, την ένταξή τους στο σχολικό περιβάλλον και τη βοήθειά τους να κατανοήσουν πώς λειτουργεί το σχολικό σύστημα στη νέα χώρα. Αυτό δημιουργεί έναν χώρο όπου οι γονείς μπορούν να εκφράσουν τις ανησυχίες τους και να προσφέρουν γνώσεις σχετικά με το πολιτισμικό τους υπόβαθρο. Οι οικογένειες μπορεί επίσης να αισθάνονται ότι συμμετέχουν αν τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί διοργανώνουν εκδηλώσεις που προσκαλούν γονείς και παιδιά διαφορετικών πολιτισμικών υποβάθρων να μοιραστούν τις παραδόσεις και τα φαγητά τους, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση και τον διεθνοτικό διάλογο. Τέτοιες εκδηλώσεις συμβάλλουν στη δημιουργία μιας κοινότητας όπου όλες οι οικογένειες αισθάνονται ότι χαίρουν εκτίμησης.

3. Ορθές πρακτικές Εκτός Σχολείου

3. α. Το Εγχειρίδιο Καθοδήγησης από το ENESP

Το ENESP (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Έργων Εκπαιδευτικής Υποστήριξης) είναι ένα δίκτυο επαγγελματιών στο πλαίσιο του έργου SIRIUS, το οποίο επικεντρώνεται στην εκπαίδευση παιδιών και νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο και χρησιμεύει ως πλατφόρμα ανταλλαγής και συνεργασίας μεταξύ προγραμμάτων καθοδήγησης έξι ευρωπαϊκών χωρών.

Το 2012 το ENESP δημιούργησε ένα εγχειρίδιο με τίτλο «Καθοδήγηση για τη νεολαία με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην Εκπαίδευση». Αυτό το εγχειρίδιο επικεντρώνεται στα προγράμματα καθοδήγησης για νέους/-ες μεταναστευτικού υποβάθρου στην εκπαίδευση, τονίζοντας τη σημασία η καθοδήγηση να λαμβάνει υπόψη τον ποικιλόμορφο μαθητικό πληθυσμό. Εξετάζει την ανάγκη να αναγνωριστεί το πολιτισμικό υπόβαθρο των μεντόρων και των καθοδηγούμενων, τονίζοντας τη σημασία της διαπολιτισμικής ικανότητας στις σχέσεις καθοδήγησης. Το εγχειρίδιο αποσκοπεί στην ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών από προγράμματα καθοδήγησης στο πλαίσιο του δικτύου ENESP, προωθώντας την πολιτισμική ευαισθησία και κατανόηση στα προγράμματα υποστήριξης της εκπαίδευσης.

Στο έγγραφο αναλύονται τα κοινά σημεία των έξι προγραμμάτων και εξετάζεται ο αντίκτυπός τους στα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Επισημαίνει τον τρόπο με τον οποίο η καθοδήγηση συνιστά ένα ευέλικτο εργαλείο παρέμβασης και υποστήριξης στην εκπαίδευση, παρέχοντας πρότυπα που καταδεικνύουν ότι η επιτυχία είναι εφικτή παρά τις προκλήσεις. Ορισμένα από τα βασικά στοιχεία των προγραμμάτων που αναλύθηκαν περιλαμβάνουν: την παροχή καθοδήγησης κατ' ιδίαν, τη συμμετοχή μεντόρων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών με παρόμοιο πολιτισμικό υπόβαθρο, την παροχή κατάρτισης και υποστήριξης στους μέντορες, τη συμμετοχή της οικογένειας του καθοδηγούμενου/-ης και την έμφαση στα ταλέντα και τα δυνατά σημεία των καθοδηγούμενων.

3. β. BIMM - Federal Centre for Interculturalism, Migration and Multilingualism (Ομοσπονδιακό Κέντρο Διαπολιτισμικότητας, Μετανάστευσης και Πολυγλωσσίας) (Αυστρία)

Σε συγκεκριμένα πλαίσια, που αφορούν μαθητές και οικογένειες με δυσμενές κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, η σχολική εργασία δεν αρκεί για την ενίσχυση της συμπερίληψης των παιδιών. Ορισμένες φορές απαιτούνται δίκτυα σχολείων και εξωτερικές δομές για την συμπερίληψη των παιδιών με ξενικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο και αυτός είναι ο στόχος του BIMM - Ομοσπονδιακό Κέντρο Διαπολιτισμικότητας, Μετανάστευσης και Πολυγλωσσίας.

Το BIMM είναι ένα κέντρο που απευθύνεται σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Αυστρία και παρέχει επαγγελματική κατάρτιση για εκπαιδευτικούς σε θέματα διαπολιτισμικότητας, μετανάστευσης και πολυγλωσσίας. Αποτελείται από ένα δίκτυο πανεπιστημίων εκπαίδευσης στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν κάθε είδους επίσημα, ανεπίσημα και μη επίσημα εκπαιδευτικά ιδρύματα (πανεπιστήμια, μεταδευτεροβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, υπουργεία, φορείς σχολικής επιθεώρησης, σχολεία, νηπιαγωγεία, ΜΚΟ, επαγγελματικές ενώσεις, κέντρα γλωσσών, θρησκευτικές κοινότητες, διεθνείς εταιρείες συνεργασίας, κράτη, δήμοι κ.λπ.).

Το BIMM επικεντρώνεται στα θέματα της ποικιλομορφίας, των ίσων ευκαιριών, των γλωσσών, του πολιτισμού και της θρησκείας και στα συναφή στρατηγικά ζητήματα για το εκπαιδευτικό σύστημα σε διάφορα επίπεδα. Συνδυάζει τεχνογνωσία, δεξιότητες και πόρους σύμφωνα με τους στόχους για την ενίσχυση της συμπερίληψης, κατάλληλους για όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος: διευθυντές/-τριες, υπεύθυνους/-ες λήψης αποφάσεων, φορείς διάδοσης, εκπαιδευτές/-τριες, εκπαιδευτικούς κ.λπ.

4. Ορθές Πρακτικές Βάσει Περιεχομένου και Εκπαιδευτικού Υλικού

Η συμπερίληψη επιτυγχάνεται επίσης με τη δημιουργία και τη χρήση εξειδικευμένου υλικού, το οποίο δημιουργήθηκε για την προώθηση της συμπερίληψης των παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Για τα πολύγλωσσα παιδιά, η ακαδημαϊκή επιτυχία δεν μπορεί να επιτευχθεί με ξεχωριστά μαθήματα που επικεντρώνονται αποκλειστικά στην εκμάθηση της κυρίαρχης γλώσσας, ιδίως όταν η διδασκαλία παραβλέπει την πολύγλωσση φύση της τάξης. Η διασφάλιση της συνέχειας και της συνέπειας της πολιτικής είναι απαραίτητη για τη μακροπρόθεσμη γλωσσική ανάπτυξη σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα. Η συνέχεια στην εκμάθηση γλωσσών, όπως η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ο σχεδιασμός των προγραμμάτων διδασκαλίας, η δημιουργία σχολείων γλωσσικής ευαισθητοποίησης και η διασφάλιση της ποιότητας των υφιστάμενων προγραμμάτων, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τη διασφάλιση της συνέπειας και την κλιμάκωση των αποτελεσματικών πρακτικών.

4. α. Διαθρησκευτική Αφίσσα Τοίχου -Ημερολόγιο

Πρόκειται για ένα πολυθρησκευτικό εργαλείο αναφοράς αποτελούμενο από μια οπτική πηγή που δείχνει στην πρώτη σελίδα τις θρησκευτικές αργίες, τις εθιμοτυπίες και τις γιορτές από ένα ευρύ φάσμα παγκόσμιων θρησκειών, και στην πίσω πλευρά περιγράφει τη σημασία κάθε εθιμοτυπίας, τις σχετικές τελετουργίες και τον τρόπο με τον οποίο γιορτάζεται η αργία. Συνήθως διατίθεται σε μορφή ημερολογίου, όπου σε κάθε μήνα επισημαίνονται σημαντικές ημερομηνίες από διαφορετικές θρησκευτικές παραδόσεις. Το ημερολόγιο αξιοποιεί οπτικά σύμβολα ή χρωματικούς κώδικες για την αναπαράσταση διαφορετικών θρησκειών ή θρησκευτικών παραδόσεων, διευκολύνοντας έτσι τους χρήστες/-τριες να αναγνωρίζουν γρήγορα ποια γιορτή ανήκει σε ποια θρησκεία. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία του Δικτύου Ανεξιθρησκείας (Inter Faith Network - IFN) με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο και αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση, την προώθηση της κατανόησης και την ενθάρρυνση του σεβασμού για τις διαφορετικές θρησκευτικές πρακτικές και πεποιθήσεις που υπάρχουν σε μια δεδομένη κοινότητα.

Όταν οι μαθητές/-τριες βλέπουν θρησκευτικές γιορτές και πρακτικές διαφόρων παραδόσεων να αναγνωρίζονται και να ερμηνεύονται, είναι πιθανότερο να σέβονται όσους/-ες τις τιμούν. Αυτή η αναγνώριση της ποικιλομορφίας είναι ένας ισχυρός τρόπος για την εδραίωση του αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ μαθητών/-τριών με διαφορετικό πολιτισμικό και θρησκευτικό υπόβαθρο. Η ευαισθητοποίηση μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές/-τριες να αποκτήσουν μια ευρύτερη κατανόηση του κόσμου, περιορίζοντας την άγνοια και καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση για τις πεποιθήσεις των άλλων.

4. β. TRIO Τρίγλωσσο Εξαμηνιαίο Περιοδικό Γραμματισμού

Το TRIO είναι ένα εκπαιδευτικό και διαδραστικό περιοδικό που αναπτύχθηκε σε τρεις γλώσσες (γερμανικά, βοσνιακά-κροατικά-σερβικά και τουρκικά) για τα αυστριακά σχολεία, το οποίο απευθύνεται στις ειδικές γλωσσικές ομάδες της χώρας. Το TRIO δημιουργήθηκε με στόχο να διδάξει στα παιδιά από τη 2η ως την 6η τάξη να διαβάζουν και στις τρεις γλώσσες του περιοδικού, ώστε να μάθουν τις γλώσσες που μιλούν οι μεγαλύτερες μεταναστευτικές ομάδες που ζει στην Αυστρία. Οι ασκήσεις του περιοδικού σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε και οι τρεις γλώσσες να είναι απαραίτητες για την κατανόηση της ιστορίας και την επίλυση των αινιγμάτων.

Το Trio αποσκοπεί στην παρότρυνση των εκπαιδευτικών να χρησιμοποιήσουν τους γλωσσικούς πόρους της τάξης/ομάδας τους με παραγωγικό τρόπο για τη διδασκαλία, ακόμη και αν δεν μιλούν οι ίδιοι/-ες αυτές τις γλώσσες.

Στη γλωσσική διδασκαλία, το Trio επιτρέπει τον γλωσσικό αυτοστοχασμό: τα παιδιά διερευνούν τις διαφορές και τις ομοιότητες και προβληματίζονται σχετικά με αυτές. Η ομαδική διδασκαλία επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς του μαθήματος και στους εκπαιδευτικούς της τάξης να εργαστούν από κοινού με τα παιδιά για ένα θέμα. Το Trio το υποστηρίζει αυτό με ποικίλα θέματα για τη διδασκαλία μαθημάτων και προάγει ένα θετικό κοινωνικό κλίμα μέσω της κοινής ανάγνωσης. Το διάβασμα του Trio μπορεί να πραγματοποιηθεί και εκτός σχολείου, στο σπίτι. Οι εκπαιδευτικοί που δεν εργάζονται με καθεστώς συνδιδασκαλίας, μπορούν να βρουν στο διαδίκτυο την αμιγώς γερμανική έκδοση σχεδόν όλων των φυλλαδίων Trio, καθιστώντας έτσι προσβάσιμο και το περιεχόμενο των ξενόγλωσσων κειμένων.

4. γ. Kaipataj – Περιφερειακό Χαρτοφυλάκιο Γλωσσών για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Οι παιδαγωγοί και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου, ανεξάρτητα από το αντικείμενό τους, πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι για την επιτυχή εφαρμογή γλωσσικά και πολιτισμικά ευαίσθητων μεθόδων διδασκαλίας, καθώς και για την παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης στη γλώσσα του σχολείου και στρατηγικών για την ανάπτυξη των διαφορετικών γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών. Οι ρόλοι των εκπαιδευτικών γλώσσων και των εκπαιδευτικών άλλων μαθημάτων σε πολυγλωσσικά πλαίσια εξελίσσονται συνεχώς και αντιπροσωπεύουν βασικές πτυχές της πολυγλωσσίας.

Ωστόσο, στην Αυστρία, στην περιοχή της Καρινθίας, πολλά σχολεία περιλαμβάνουν γερμανικά, σλοβενικά και ιταλικά στη διδακτέα ύλη. Το Περιφερειακό Χαρτοφυλάκιο Γλωσσών για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση αποτελείται από μια συλλογή εκπαιδευτικού υλικού για πρωτοβάθμια σχολεία που επικεντρώνεται στην πολύγλωσση εκμάθηση γλωσσών. Kaipataj ονομάζεται ο δρόμος καρτούν που καθοδηγεί τα παιδιά σε όλο το πρόγραμμα μαθημάτων, εξηγεί ποιος πρέπει να εργαστεί με το χαρτοφυλάκιο και βοηθά τους μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τη σημασία της πολύγλωσσης εκμάθησης, προκειμένου να τους/τις παρακινήσει και να τους/τις ενθαρρύνει να αναλάβουν την ευθύνη για την εκμάθηση των γλωσσών τους.

Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και παρέχεται επίσης σε ορισμένα γερμανικά, κροατικά και ουγγρικά σχολεία.

Το χαρτοφυλάκιο των περιφερειακών γλωσσών, το οποίο χρησιμεύει ως ολοκληρωμένο εργαλείο για την προώθηση της πολυγλωσσίας, υποστηρίζει την ανάπτυξη μιας πρώτης και μιας δεύτερης γλώσσας, καθώς και μιας ξένης ή μιας γειτονικής γλώσσας. Αυτό το χαρτοφυλάκιο όχι μόνο καταγράφει την πρόοδο της γλωσσικής κατάκτησης, αλλά παρέχει επίσης οργανωμένες ευκαιρίες στους μαθητές/-τριες να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους σε πολλές γλώσσες. Προωθεί μια ολιστική προσέγγιση στην εκμάθηση γλωσσών, ενσωματώνοντας την ανάπτυξη τόσο της μητρικής όσο και των πρόσθετων γλωσσών, ενθαρρύνοντας τους μαθητές/-τριες να ασχοληθούν με ποικίλα γλωσσικά και πολιτιστικά πλαίσια. Ευθυγραμμίζοντας τους στόχους εκμάθησης γλωσσών με τις περιφερειακές ανάγκες και τους πόρους, το χαρτοφυλάκιο διασφαλίζει ότι οι μαθητές/-τριες μπορούν να περιηγηθούν αποτελεσματικά στο τοπικό και παγκόσμιο περιβάλλον τους, αποκτώντας επάρκεια σε γλώσσες ζωτικής σημασίας για την επικοινωνία και την πολιτισμική κατανόηση. Επιπλέον, το χαρτοφυλάκιο διευκολύνει την αναγνώριση των γλωσσικών δεξιοτήτων, τονώνοντας την αυτοπεποίθηση των μαθητών/-τριών και παρακινώντας τους να συνεχίσουν να αναπτύσσουν το γλωσσικό τους υπόβαθρο καθ' όλη την εκπαιδευτική τους διαδρομή.

5. Ορθές Πρακτικές Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών

Ο κρίσιμος ρόλος που διαδραματίζουν οι εκπαιδευτικοί στην προώθηση της ποικιλομορφίας εντός της τάξης έχει εξεταστεί σε πολυάριθμες μελέτες. Ωστόσο, παρά την όλο και ισχυρότερη αναγνώριση της σημασίας της και την υψηλή ζήτηση από τους/τις εκπαιδευτικούς, πολλές ευρωπαϊκές χώρες εξακολουθούν να μην διαθέτουν τυποποιημένα και ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση πολυπολιτισμικών και πολύγλωσσων μεθόδων διδασκαλίας στην επίσημη κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Ως αποτέλεσμα, ένα μεγάλο μέρος της κατάρτισης για τη διαχείριση της ποικιλομορφίας παραμένει ασυνεπές και συχνά παρέχεται κατά περίπτωση από ιδρύματα ή από μη κυβερνητικές οργανώσεις που προσφέρουν επαγγελματική κατάρτιση. Αυτή η αποσπασματική προσέγγιση αναδεικνύει την ανάγκη για πιο συγκροτημένες και ενοποιημένες προσπάθειες ώστε οι εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και στρατηγικές για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των διαφορετικών αναγκών των μαθητών/-τριών τους σε όλο και περισσότερες πολυπολιτισμικές τάξεις.

5. α. Σεμινάριο για Διαπολιτισμικούς Συντονιστές/-τριες στα Σχολεία

Το Σεμινάριο για Διαπολιτισμικούς Συντονιστές/-τριες στα Σχολεία είναι ένα σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας 80 ωρών που στοχεύει στην κατάρτιση για την επαγγελματική ιδιότητα του Διαπολιτισμικού Συντονιστή/-τριας. Ο Διαπολιτισμικός Συντονιστής/-τρια αναλαμβάνει την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης και ενσωμάτωσης σε ένα σχολικό περιβάλλον. Ο Διαπολιτισμικός Συντονιστής/-τρια είναι ο/η επαγγελματίας αρμόδιος/-α για τον συντονισμό των διαδικασιών διαπολιτισμικού χαρακτήρα, την υποστήριξη των υφιστάμενων δραστηριοτήτων και την αύξηση της προβολής και της προσοχής σε διαπολιτισμικά θέματα εντός του σχολείου. Το μάθημα επικεντρώνεται σε τρεις κύριες πτυχές:

1. ευαισθητοποίηση και αυτοστοχασμός σχετικά με τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα (προσέγγιση κατά της προκατάληψης και παιδαγωγική με ευαισθησία στα στερεότυπα),
2. διαπολιτισμική ανάπτυξη σε ολόκληρο το σχολείο (διδασκαλία, προσωπικό, οργάνωση)
3. διαχείριση της αλλαγής: καθοδήγηση/εποπτεία κατά τη διαδικασία στο δικό σας σχολείο και στους επικεφαλής των συμμετεχόντων σχολείων.

5. β. CLIL – Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας

Το CLIL είναι μια εκπαιδευτική προσέγγιση όπου οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν ένα μάθημα όπως η ιστορία, οι επιστήμες ή τα μαθηματικά μέσω μιας ξένης ή δεύτερης γλώσσας. Δεν απευθύνεται συγκεκριμένα στη συμπερίληψη και την ενσωμάτωση πολυπολιτισμικών τάξεων. Αποσκοπεί κυρίως στην ταυτόχρονη ανάπτυξη τόσο της γνώσης του περιεχομένου όσο και της γλωσσικής επάρκειας. Αντί να μαθαίνουν μια γλώσσα μεμονωμένα, οι μαθητές/-τριες τη χρησιμοποιούν ως μέσο πρόσβασης και κατανόησης του ακαδημαϊκού περιεχομένου. Η μέθοδος αυτή όχι μόνο βοηθά τους μαθητές/-τριες να εμπεδώσουν το γνωστικό αντικείμενο, αλλά και να ενισχύσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες σε ένα πραγματικό πλαίσιο. Η CLIL είναι μια από τις πιο δημοφιλείς και γνωστές μεθοδολογίες πολυγλωσσικής διδασκαλίας και υπάρχουν αρκετοί πόροι διαθέσιμοι στο διαδίκτυο που μπορούν να εφαρμοστούν σε όλες τις βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης.

6. Ορθές Πρακτικές που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο έργων Erasmus

Όλα τα ακόλουθα έργα έχουν αναγνωρισθεί ως ορθές πρακτικές.

6. α. Πρωτοβουλία Day 1 in Europe

Η μεταναστευτική κρίση στην Ευρώπη φέρνει νέους μαθητές/-τριες στα σχολεία, ιδιαίτερα αλλόφωνα παιδιά, τα οποία δεν μιλούν τη γλώσσα των εκπαιδευτικών τους. Οι εκπαιδευτικοί συχνά δεν είναι προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν αυτή την κατάσταση, λόγω έλλειψης κατάρτισης, μεταφραστικών δεξιοτήτων και γνώσεων των μεταναστευτικών ροών. Χάρη στην έρευνα για την πολυγλωσσία, γνωρίζουμε πόσο σημαντική είναι η αποφυγή της γλωσσικής ρήξης σε ένα μεταναστευτικό ταξίδι, ώστε να διευκολυνθεί η συμπερίληψη και η επιτυχής μάθηση.

Η πρωτοβουλία DAY 1 in Europe αποσκοπεί στα εξής:

- ✓ Στην προώθηση της συμπερίληψης των αλλόφωνων παιδιών μέσω της εξερεύνησης της μητρικής γλώσσας και των πολιτισμών προέλευσης,
- ✓ Στην ανάπτυξη εργαλείων για τη χρήση των γλωσσών ως πόρων και όχι ως σημείων διαφορετικότητας,
- ✓ Στη δημιουργία ενός χώρου για ευρωπαϊκή κατάρτιση.

6. β. Hestia – Helping Students in Acceptance (υποστήριξη της αποδοχής των μαθητών/-τριών) Το έργο HESTIA προέκυψε από την ανάγκη να δημιουργηθεί μια ατμόσφαιρα χωρίς αποκλεισμούς στα σχολεία για όλα τα παιδιά, καταρτίζοντας τους εκπαιδευτικούς ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και τη διδασκαλία στους μαθητές/-τριες των αξιών της ενσυναίσθησης, της ανοχής και της αποδοχής προς τους άλλους.

Οι στόχοι αυτού του έργου ήταν:

- η παροχή προετοιμασίας στα σχολεία-εταίρους προκειμένου να ανταποκριθούν στη συμπερίληψη των μαθητών/-τριών με μεταναστευτικό υπόβαθρο,
- η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο,
- η συμβολή στην ανάπτυξη πολιτικής και στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών όσον αφορά τη συμπερίληψη του μεταναστευτικού πληθυσμού.

Τα σχολεία-εταίροι υλοποίησαν 56 εκπαιδευτικές δραστηριότητες εντός της τάξης, 5 από τις οποίες περιλάμβαναν συνεργασία μεταξύ τους. Στην αρχή του έργου διεξήχθη έρευνα η οποία επαναλήφθηκε κοντά στο τέλος του έργου, για να καταγραφούν οι στάσεις και οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, των μαθητών/-τριών και των γονέων τους σχετικά με τη μετανάστευση και να εκτιμηθεί αν υπήρξε κάποια σαφής αλλαγή που θα μπορούσε να αποδοθεί στο έργο. Επίσης, οι εταίροι δημιούργησαν ένα σύνολο προτάσεων για την συμπεριληπτική εκπαίδευση (μανιφέστο του έργου), το οποίο παρουσιάστηκε στις εκπαιδευτικές αρχές σε τοπικό επίπεδο σε κάθε χώρα εταίρο, καθώς και στον εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Επιτρόπου Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας, κατά τη συνάντηση στις Βρυξέλλες. Περισσότερες λεπτομέρειες για τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν διατίθενται στην πλατφόρμα Twinspace.

6. γ. Cross the Bridge

Το CROSS THE BRIDGE εξετάζει τα προβλήματα τριών ομάδων-στόχων σφαιρικά:

- Για τους μαθητές/-τριες ξενικής καταγωγής - δημιουργώντας μια δομή και δυνατότητες για την κάλυψη των αναγκών τους σε ένα νέο περιβάλλον,
- Για τους ημεδαπούς μαθητές/-τριες - εμπλέκοντάς τους σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στη βοήθεια των μαθητών/-τριών αλλοδαπής προέλευσης και γεφυρώνοντας έτσι τα χάσματα επικοινωνίας μεταξύ τους, καθώς και στη βελτίωση των επιπέδων ανοχής στα σχολεία,
- Για τους/τις εκπαιδευτικούς - με τον εντοπισμό στρατηγικών αποτελεσματικών όσον αφορά την αντιμετώπιση των μαθητών/-τριών, την παροχή τεχνολογικών λύσεων, την κατάρτιση και άλλες δραστηριότητες που θα ενισχύσουν την ικανότητα των εκπαιδευτικών να ενσωματώνουν με επιτυχία τα νεότερα παιδιά.

Ο κύριος στόχος του Cross the Bridge ήταν να συνδυάσει όλες τις παραπάνω δραστηριότητες στο πλαίσιο μιας πρωτοβουλίας-επωνυμίας, η οποία είναι το Κέντρο Υποδοχής. Αποστολή του είναι να συμβάλει σημαντικά με την εφαρμογή νέων ιδεών και λύσεων, ενώ προσφέρει επιπλέον αξία στα σχολεία και τις κοινότητές μας, μέσω της δημιουργίας πόρων και της προώθησης της ανάληψης πρωτοβουλιών από κάτω προς τα πάνω από νεαρούς μαθητές/-τριες που βρίσκονται σε δύσκολες καταστάσεις.

6. δ. YOLO – You Only Live Once (Ζεις μόνο μια φορά)

Μια σημαντική κοινή ανάγκη των σχολικών εταίρων της Κοινοπραξίας YOYO και των σχολείων σε όλη την Ευρώπη είναι η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των παιδιών με προσφυγικό υπόβαθρο που φτάνουν στα ευρωπαϊκά σχολεία, ιδιαίτερα μετά την τρέχουσα ανθρωπιστική κρίση που προκαλεί μια πρωτοφανή και απροσδόκητη μαζική εισροή προσφύγων.

Το έργο στοχεύει σε έναν εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης των μειονεκτούντων μαθητών/-τριών με τις πρακτικές της εκπαιδευτικής γιόγκα και την καθιέρωση της ενσυνειδητότητας στη μαθησιακή διαδικασία.

Το «YOLO: Εκπαιδευτική γιόγκα για τη γενιά YOLO (Ζεις μόνο μια φορά)» αποσκοπεί στα εξής:

- στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών και των σχολείων για την ενσωμάτωση της εκπαιδευτικής γιόγκα και της ενσυνειδητότητας στις τάξεις.
- στην προώθηση της ψυχικής υγείας και της ανοχής του εκπαιδευτικού προσωπικού καθώς και των μαθητών/-τριών και ιδανικά των οικογενειών τους.
- στη συμπλήρωση των Προγραμμάτων Μαθημάτων με μαθησιακούς στόχους σχετικά με την αυτογνωσία, την κατανόηση των άλλων και τη διαφοροποίηση, την κατανόηση του διαρκώς μεταβαλλόμενου κόσμου, μερικές φορές βίαια, την ανάπτυξη ενός συνόλου σημαντικών δεξιοτήτων ζωής που θα επιτρέψουν στους ανθρώπους να ευημερήσουν ευτυχισμένοι, υγιείς και με ενσυνειδητότητα.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Θέματα βιβλίων INTER-ACT: Εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και Νοοτροπία Συμπερίληψης

1. Εισαγωγή

Αυτό το κεφάλαιο έχει στόχο να παράσχει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των βασικών γνώσεων που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές/-τριες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις διάφορες αρχές που συμβάλλουν στην καλλιέργεια μιας ευρωπαϊκής και συμπεριληπτικής νοοτροπίας. Αυτό περιλαμβάνει διάφορες πτυχές της ΕΕ, όπως την ιστορία, τον σκοπό, τους στόχους, τη δομή, τους ρόλους και τον αντίκτυπο στη διακυβέρνηση και τη χάραξη πολιτικής των κρατών μελών. Η ΕΕ είναι μια πολιτική και οικονομική ένωση 27 ευρωπαϊκών χωρών, η οποία φιλοδοξεί να προωθήσει την οικονομική συνεργασία, την ειρήνη, τη σταθερότητα, την κοινωνική πρόοδο και τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλα τα κράτη μέλη.

1^ο Θέμα: Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι μαθητές/-τριες πρέπει να κατανοούν θεμελιωδώς την ΕΕ στο πλαίσιο της πολιτικής τους αγωγής. Αυτό περιλαμβάνει γνώσεις σχετικά με την ιστορία, τον σκοπό και τους στόχους της ΕΕ, τη δομή, τους ρόλους και τον αντίκτυπό της στη διακυβέρνηση και τη χάραξη πολιτικής των κρατών μελών.

Η ΕΕ είναι μια πολιτική και οικονομική ένωση 27 ευρωπαϊκών χωρών. Αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής συνεργασίας, τη διασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας και την ενίσχυση της κοινωνικής προόδου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλα τα κράτη μέλη. Οι μαθητές/-τριες πρέπει να κατανοούν στοιχειωδώς τους στόχους της ΕΕ, όπως τις «τέσσερις ελευθερίες» της ενιαίας αγοράς, την κοινωνική πολιτική, την πολιτική και οικονομική ένωση και τον βαθμό στον οποίο έχουν επιτευχθεί.

Η διαδικασία της στενότερης ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης οφείλεται σε διάφορους βασικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια των ετών. Το ιδρυτικό κίνητρο της ΕΕ ήταν η εξασφάλιση διαρκούς ειρήνης στην Ευρώπη μετά την καταστροφή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο στόχος αυτός παραμένει βασικός στην αποστολή της ΕΕ, δίνοντας έμφαση στη συνεργασία και την πρόληψη των συγκρούσεων μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, πρωταρχικοί στόχοι παραμένουν η οικονομική ανάπτυξη και η διευκόλυνση του εμπορίου. Η ΕΕ προσπάθησε να εξαλείψει τους εσωτερικούς εμπορικούς φραγμούς, οδηγώντας στη δημιουργία τελωνειακής ένωσης και στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1985. Η πράξη αυτή απέβλεπε στη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς με βάση τις τέσσερις ελευθερίες: την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Επίσης, η καθιέρωση της Ευρωζώνης με ένα ενιαίο νόμισμα, το ευρώ, είχε ως στόχο την προώθηση του διασυννοριακού εμπορίου και της σταθερότητας με την εξάλειψη των συναλλαγματικών διακυμάνσεων, ενώ η επέκταση της ΕΕ μετά τον Ψυχρό Πόλεμο, αποσκοπούσε στην προώθηση της ενότητας και της οικονομικής ανάπτυξης.

Επιπλέον, προς εξισορρόπηση των οικονομικών ελευθεριών, η ΕΕ ανέπτυξε μια κοινωνική διάσταση για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και τη διασφάλιση του δίκαιου ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών. Τέλος, το μοναδικό πολιτικό σύστημα της ΕΕ σταθμίζει τη διακυβερνητική συνεργασία με την υπερεθνική λήψη αποφάσεων. Η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο της ΕΕ και η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας αντικατοπτρίζουν τις προσπάθειες για στενότερη πολιτική ένωση.

Αυτοί οι παράγοντες υπογραμμίζουν την εξέλιξη της ΕΕ από ένα περιφερειακό οικονομικό μπλοκ σε μια ολοκληρωμένη ένωση με στόχο την ειρήνη, την οικονομική ευημερία και την πολιτική συνοχή μεταξύ των κρατών μελών της.

Οι στόχοι της ΕΕ

Η εξέλιξη της ΕΕ από ένα περιφερειακό οικονομικό μπλοκ σε μια ολοκληρωμένη ένωση αντανακλά την αποστολή της να προάγει την ειρήνη, την οικονομική ευημερία και την πολιτική συνοχή μεταξύ των κρατών μελών. Τα βασικά ιστορικά ορόσημα, όπως η Συνθήκη της Ρώμης, η Συνθήκη του Μάαστριχτ και η Συνθήκη της Λισαβόνας, μετασχημάτισαν το θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και διεύρυναν το πεδίο εφαρμογής της πολιτικής της. Επιπλέον, το παρόν έγγραφο διερευνά τους πρωταρχικούς θεσμούς, τους ρόλους, τις πολιτικές και τον αντίκτυπο της ΕΕ στα κράτη μέλη, ώστε να καθοριστούν τα βασικά συστατικά στοιχεία μιας ολοκληρωμένης γνώσης σχετικά με αυτόν τον σημαντικό υπερεθνικό οργανισμό για τους μαθητές/-τριες. Η κατανόηση της ΕΕ είναι απαραίτητη για να παραμένουν οι πολίτες ενημερωμένοι και να καλλιεργείται το κριτικό πνεύμα ως προς την παγκόσμια διακυβέρνηση. Επιπλέον, το παρόν έγγραφο υπογραμμίζει τη σημασία δεξιοτήτων όπως η πολιτισμική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η αποτελεσματική επικοινωνία, η ομαδική εργασία, η κριτική σκέψη και η ευαισθητοποίηση σε θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας βασισμένης στη συμπερίληψη μεταξύ των μαθητών/-τριών. Οι δεξιότητες αυτές είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία περιβαλλόντων στην τάξη χωρίς αποκλεισμούς, την προώθηση της κοινωνικής αποδοχής, τον περιορισμό των προκαταλήψεων και την ενδυνάμωση των/-τριών μαθητών ώστε να προασπίζονται τη συμπερίληψη και την ισότητα στις κοινότητές τους.

Ιστορία και Εξέλιξη της ΕΕ

Απαιτείται βασική γνώση της ιστορικής εξέλιξης της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η ΕΕ εξελίχθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και τελικά στην ΕΕ όπως την ξέρουμε σήμερα (McCormick, 2017). Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) ιδρύθηκε το 1951 από τη Γαλλία, τη Δυτική Γερμανία, την Ιταλία, το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες και το Λουξεμβούργο για τον έλεγχο βασικών πολεμικών υλικών όπως ο άνθρακας και ο χάλυβας, προάγοντας έτσι την οικονομική συνεργασία και μειώνοντας το ενδεχόμενο συγκρούσεων (Dinan, 2016).

Στη συνέχεια, υπογράφηκε η Συνθήκη της Ρώμης το 1957 από τα ίδια έξι κράτη της ΕΚΑΧ, η οποία οδήγησε στη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), που στη συνέχεια έγινε γνωστή ως Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΚ). Η ΕΟΚ είχε ως στόχο τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς και την προώθηση της οικονομικής ολοκλήρωσης μεταξύ των κρατών μελών (Dinan, 2016).

Το 1991 υπογράφηκε η Συνθήκη του Μάαστριχτ, η οποία σηματοδότησε τη σημαντική μετατροπή της ΕΚ σε μια πιο στενά ενοποιημένη ΕΕ. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ διεύρυνε τη συνεργασία της ΕΕ πέραν των οικονομικών θεμάτων και συμπεριέλαβε ευρύτερους τομείς όπως η εξωτερική πολιτική, η ιθαγένεια και η δικαιοσύνη (McCormick, 2017).

Επιπλέον, οι μαθητές/-τριες πρέπει να γνωρίζουν τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία συνήφθη το 2007 και τέθηκε σε ισχύ το 2009. Η συνθήκη αυτή εισήγαγε σημαντικές θεσμικές αλλαγές στην ΕΕ (McCormick, 2017).

Ορισμένες βασικές αλλαγές είναι οι εξής:

1. Η καθιέρωση ενός μόνιμου Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με θητεία δυόμισι ετών, με δυνατότητα ανανέωσης μία φορά.
2. Ο διορισμός ενός Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας με σκοπό τον συντονισμό της Εξωτερικής Πολιτικής της ΕΕ.
3. Η καθιέρωση ενός συστήματος διπλής πλειοψηφίας, το οποίο επιτρέπει την έγκριση νομοθετικών προτάσεων με την υποστήριξη του 55% των κρατών μελών που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 65% του πληθυσμού της ΕΕ.
4. Η ενσωμάτωση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στο δίκαιο της ΕΕ, αν και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν τον αποδέχθηκε ως νομικά δεσμευτικό (Nugent, 2017).

Οι εν λόγω αλλαγές αποσκοπούσαν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της συνοχής της λήψης αποφάσεων της ΕΕ, στην ενίσχυση της παρουσίας της στις διεθνείς υποθέσεις και στην εδραίωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ.

Βασικά Θεσμικά Όργανα της ΕΕ

Για να κατανοήσουν καλύτερα τη λειτουργία της ΕΕ, οι μαθητές/-τριες πρέπει να εξοικειωθούν με τα βασικά θεσμικά όργανα που καθοδηγούν τη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή της πολιτικής του οργανισμού. Αυτοί είναι οι εξής:

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Το εκτελεστικό όργανο αρμόδιο για την πρόταση νομοθεσίας και την εφαρμογή των πολιτικών και των νόμων της ΕΕ.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Το εκλεγμένο όργανο που εκπροσωπεί τους πολίτες της ΕΕ και συννομοθετεί με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διασφαλίζοντας ότι οι νόμοι αντικατοπτρίζουν τη βούληση των πολιτών.
3. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Αποτελούμενο από εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών, το Συμβούλιο μοιράζεται τη νομοθετική εξουσία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και καθορίζει πολιτικές για διάφορα θέματα, από τις εξωτερικές σχέσεις έως την οικονομική διακυβέρνηση.
4. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: Αποτελούμενο από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τη γενική κατεύθυνση και τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ.
5. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ): Ο δικαστικός κλάδος αρμόδιος για την ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ και τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του σε όλα τα κράτη μέλη.

Από κοινού, αυτά τα θεσμικά όργανα εργάζονται για τη δημιουργία και την επιβολή νόμων, κανονισμών και πολιτικών που επηρεάζουν κάθε πτυχή της διακυβέρνησης της ΕΕ, από το εμπόριο και την οικονομία μέχρι την προστασία του περιβάλλοντος και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ρόλοι και Πολιτικές της ΕΕ

Η γνώση των βασικών ρόλων και πολιτικών της ΕΕ είναι σημαντική. Αυτό περιλαμβάνει εμπορικές συμφωνίες, συνθήκες, περιβαλλοντικές πολιτικές και προσπάθειες για κοινωνική συνοχή και ισότητα (Hix & Høyland, 2011). Πρώτον, οι μαθητές/-τριες πρέπει να γνωρίζουν ότι η ΕΕ διαπραγματεύεται εμπορικές συμφωνίες για λογαριασμό των κρατών μελών της, προκειμένου να ενισχύσει την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και να προωθήσει την οικονομική συνεργασία. Οι συμφωνίες αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση των εξαγωγών, την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας εντός της ΕΕ (Hix & Høyland, 2011). Δεύτερον, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι η ΕΕ εφαρμόζει διάφορες περιβαλλοντικές πολιτικές και κανονισμούς για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, την προστασία των φυσικών πόρων και τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό περιλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (Hix & Høyland, 2011). Τρίτον, η ΕΕ έχει δεσμευτεί να προάγει την κοινωνική συνοχή και την ισότητα μεταξύ του ποικιλόμορφου πληθυσμού της. Αυτό περιλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων, τη βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής ή εθνικότητας (Hix & Høyland, 2011).

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαπραγματεύεται πρωτίστως τις ευρωπαϊκές συνθήκες, οι οποίες καθορίζουν τις εξουσίες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και τους κανόνες λήψης αποφάσεων, το οποίο αποτελούμενο από αρχηγούς κυβερνήσεων των κρατών μελών, που δεσμεύουν τις χώρες τους σε συμφωνημένες συμφωνίες (McCormick, 2017). Μετά τη διαπραγμάτευση, η συνθήκη υπόκειται σε έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στη συνέχεια επικυρώνεται από κάθε κράτος μέλος μέσω της εθνικής του διαδικασίας. Τα περισσότερα κράτη χρησιμοποιούν κοινοβουλευτικές ψηφοφορίες, αλλά η Ιρλανδία διεξάγει δημοψηφίσματα λόγω συνταγματικών απαιτήσεων (McCormick, 2017).

Τέλος, οι μαθητές/-τριες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η ΕΕ νομοθετεί. Οι νόμοι της ΕΕ έχουν δύο κύριες μορφές: οδηγίες και κανονισμούς. Οι οδηγίες θέτουν κοινούς στόχους που πρέπει να επιτύχουν τα κράτη μέλη μέσω των δικών τους νόμων (π.χ. η Οδηγία για τον Χρόνο Εργασίας). Οι κανονισμοί, όπως ο κανονισμός του 2015 σχετικά με τις κοινές εγγυήσεις για τα εμπορεύματα που προέρχονται από χώρες εκτός της ΕΕ, είναι άμεσα δεσμευτικοί για όλα τα κράτη μέλη (McCormick, 2017).

Αντίκτυπος στα Κράτη Μέλη

Η συμμετοχή στην ΕΕ επηρεάζει τα κράτη μέλη όσον αφορά το εμπόριο, τη μετανάστευση, τους κανονισμούς και τα πρότυπα. Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση των πλεονεκτημάτων και των προκλήσεων που συνεπάγεται η συμμετοχή στην ΕΕ (Nugent, 2017). Το κυβερνητικό σύστημα κάθε κράτους μέλους έχει προσαρμοστεί στην ένταξη στην ΕΕ χωρίς να υποστεί θεμελιώδεις αλλαγές. Η εκτελεστική εξουσία προσαρμόζει τη λειτουργία της για να συντονίζει την εθνική πολιτική και να διαπραγματεύεται αποτελεσματικά με άλλα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Η ιδιότητα του μέλους της ΕΕ αναβαθμίζει το προφίλ του αρχηγού του κράτους, ο οποίος συμμετέχει τακτικά στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για να συζητήσει τις πολιτικές και τις πρωτοβουλίες της ΕΕ. Επιπλέον, ο ρόλος του Κοινοβουλίου περιλαμβάνει πλέον την εξέταση της νομοθεσίας της ΕΕ. Συνοπτικά, η ένταξη στην ΕΕ απαιτεί διαφοροποιημένες προσαρμογές στη διακυβέρνηση και τον συντονισμό των πολιτικών προκειμένου το κάθε μέλος να ευθυγραμμίζεται με τις διαδικασίες και τους κανονισμούς της ΕΕ, με επιπτώσεις σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης και κοινοβουλευτικής εποπτείας.

Θέμα 2: Νοοτροπία των μαθητών/-τριών με γνώμονα τη συμπερίληψη

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να καλλιεργήσουν διάφορες δεξιότητες για να προωθήσουν μια νοοτροπία με γνώμονα τη συμπερίληψη. Μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες και να στηριχθούμε στην εκπαιδευτική έρευνα και τη βιβλιογραφία σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση ώστε να καταρτίσουμε έναν ολοκληρωμένο κατάλογο των εν λόγω κριτηρίων. Πρώτον, η έρευνα τονίζει τη σημασία της προώθησης της πολιτισμικής ικανότητας και της κατανόησης της διαφορετικότητας των μαθητών/-τριών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν πολιτισμικά ανταποκρινόμενες στρατηγικές διδασκαλίας για να προωθήσουν τις τάξεις χωρίς αποκλεισμούς.

Δεύτερον, η διδασκαλία δεξιοτήτων ενσυναίσθησης και λήψης προοπτικών περιορίζει τις προκαταλήψεις και ενισχύει τις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των μαθητών/-τριών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν δραστηριότητες όπως ασκήσεις προοπτικής για την προώθηση της ενσυναίσθησης. Τρίτον, οι αποτελεσματικές επικοινωνιακές δεξιότητες είναι απαραίτητες για αλληλεπιδράσεις χωρίς αποκλεισμούς. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενσωματώσουν την εκπαίδευση για κοινωνικές δεξιότητες στο πρόγραμμα μαθημάτων για την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των συνομηλίκων και τον περιορισμό του εκφοβισμού. Ομοίως, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καλλιεργήσουν την ομαδική εργασία, καθώς η συνεργατική μάθηση προάγει τη συμπερίληψη προωθώντας τις θετικές σχέσεις μεταξύ των ομάδων και βελτιώνοντας την κοινωνική αποδοχή.

Ακόμη πιο σημαντικό είναι ότι η έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη να επιδιωχθεί η συμπερίληψη. Η καθιέρωση ενός κλίματος στην τάξη χωρίς αποκλεισμούς είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση του ανήκειν και της ακαδημαϊκής επιτυχίας μεταξύ διαφορετικών μαθητικών πληθυσμών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν στρατηγικές όπως ο καθολικός σχεδιασμός για τη μάθηση (UDL) για να ικανοποιήσουν τις διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διδάσκουν για την κοινωνική δικαιοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα προκειμένου να ενδυναμώσουν τους μαθητές να γίνουν υπέρμαχοι της συμπερίληψης και της ισότητας. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενσωματώσουν θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης στο πρόγραμμα μαθημάτων.

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προάγουν τις δεξιότητες κριτικής σκέψης. Η ενασχόληση των μαθητών με την κριτική σκέψη ευνοεί την αυτογνωσία και ενισχύει την ικανότητά τους να αμφισβητούν προκαταλήψεις και στερεότυπα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν πρακτικές αναστοχασμού για να διευκολύνουν μετασχηματιστικές μαθησιακές εμπειρίες.

3^ο Θέμα: Ατομικότητα

Η ατομικότητα είναι ο μοναδικός συνδυασμός γνωρισμάτων, χαρακτηριστικών, ταλέντων και εμπειριών που διακρίνουν ένα άτομο από ένα άλλο. Αφορά την προσωπικότητα, τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες, τις πεποιθήσεις και τις αξίες ενός ατόμου, διαμορφώνοντας την ταυτότητά του και επηρεάζοντας τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρά με τον κόσμο γύρω του. Η αναγνώριση και η υιοθέτηση της ατομικότητας είναι απαραίτητη για την καλλιέργεια της αυτογνωσίας, της αυτοέκφρασης και της προσωπικής ολοκλήρωσης.

Πέρα από τα έμφυτα χαρακτηριστικά, η ατομικότητα διαμορφώνεται επίσης από εξωτερικές επιρροές, όπως η ανατροφή, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός και οι εμπειρίες ζωής. Οι πεποιθήσεις και οι αξίες ενός ατόμου, που συχνά επηρεάζονται από οικογενειακούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς παράγοντες, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην καθοδήγηση της λήψης αποφάσεων και των ηθικών προοπτικών. Επιπλέον, η ατομικότητα είναι δυναμική, εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου καθώς τα άτομα ωριμάζουν, μαθαίνουν και αντιμετωπίζουν νέες εμπειρίες που βελτιώνουν την αντίληψή του εαυτού τους. Η αναγνώριση και η αποδοχή της ατομικότητας είναι απαραίτητη για την προώθηση της αίσθησης της αυτογνωσίας, της αυτοέκφρασης και της προσωπικής ολοκλήρωσης.

Μια θεμελιώδης αρχή που διέπει τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προγράμματα προσχολικής ηλικίας είναι η αναγνώριση της μοναδικότητας του κάθε παιδιού. Αυτό συνεπάγεται ότι οι ενήλικες και οι φροντιστές/-τριες είναι δεκτικοί/-ές και ανταποκρίνονται στις διαφορές στις ικανότητες, τα μαθησιακά στυλ και τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Τα παιδιά μαθαίνουν κυρίως εξερευνώντας ενεργητικά το περιβάλλον τους, ενώ οι αξίες και οι δεξιότητες που αποκτούν επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από την κουλτούρα στην οποία μεγαλώνουν.

Αναγνώριση και αποδοχή της ατομικότητας

Στα σύγχρονα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, είναι επιτακτική η ανάγκη να αναγνωρίζεται και να προσαρμόζεται η διαφορετικότητα και η μοναδικότητα των μαθητών/-τριών. Κάθε μαθητής/-τρια διαθέτει ξεχωριστές ικανότητες, γνωστικά στυλ, πολιτισμικό υπόβαθρο και προσωπικές εμπειρίες που επηρεάζουν σημαντικά την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη. Δεδομένης αυτής της έμφυτης ετερογένειας, είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα συμπεριληπτικό και ευέλικτο εκπαιδευτικό πλαίσιο που ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ποικίλες ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού.

Τα παραδοσιακά παιδαγωγικά μοντέλα, τα οποία ιστορικά επικρατούσαν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, συχνά ακολουθούν μια τυποποιημένη, μονόπλευρη προσέγγιση. Ωστόσο, τέτοιες μεθοδολογίες δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας των σύγχρονων τάξεων, όπου οι μαθητές/-τριες παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα διανοητικών ικανοτήτων, κοινωνικής συμπεριφοράς και συναισθηματικών αναγκών. Οι άκαμπτες δομές της συμβατικής διδασκαλίας συχνά θέτουν ως προτεραιότητα τα ομοιόμορφα προγράμματα μαθημάτων και τις τυποποιημένες αξιολογήσεις, αγνοώντας το γεγονός ότι κάθε μαθητής/-τρια αφομοιώνει τη γνώση με μοναδικό ρυθμό και με ξεχωριστούς τρόπους μάθησης.

Κατά συνέπεια, πολλοί μαθητές/-τριες μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην ενασχόληση με το διδακτικό υλικό, με αποτέλεσμα ανισότητες στις ακαδημαϊκές επιδόσεις και τα συνολικά εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

Για να εξασφαλιστεί μια πιο αποτελεσματική και δίκαιη μαθησιακή εμπειρία, οι παιδαγωγικές πρακτικές πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε μαθητή/-τριας. Αυτό απαιτεί μια προσέγγιση που όχι μόνο λαμβάνει υπόψη τη γνωστική και πνευματική ανάπτυξη, αλλά και τους ψυχολογικούς και κοινωνικοπολιτισμικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών/-τριών. Οι παράγοντες αυτοί μπορεί να συμπεριλαμβάνουν τη συναισθηματική ευημερία, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, τη γλωσσική ποικιλομορφία και τις προσωπικές μαθησιακές προτιμήσεις. Με την ενσωμάτωση αυτών των εκτιμήσεων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν διαφοροποιημένες διδακτικές στρατηγικές που προάγουν ένα πιο συμπεριληπτικό και υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον, εξασφαλίζοντας ισότιμη πρόσβαση σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες για όλους τους μαθητές/-τριες.

Οι εκπαιδευτικοί, ως πρωταρχικοί διαμεσολαβητές για την απόκτηση γνώσεων, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση ενός μαθησιακού περιβάλλοντος που σέβεται και υποστηρίζει την ατομικότητα κάθε μαθητή/-τριας. Πρέπει να επιτελούν ρόλο μέντορα, καθοδηγητή/-τριας και υποστηρικτή/-τριας, διασφαλίζοντας ότι οι παιδαγωγικές τους μέθοδοι αντανakλούν τη βαθιά κατανόηση της ποικιλομορφίας των μαθητών. Με την εφαρμογή πρακτικών διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς, εξατομικευμένων μαθησιακών εμπειριών και πολιτισμικά ανταποκρινόμενης παιδαγωγικής, οι εκπαιδευτικοί καλλιεργούν μια ακαδημαϊκή ατμόσφαιρα όπου οι μαθητές/-τριες αισθάνονται ότι αναγνωρίζονται, εκτιμώνται και έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Όπως θα εξεταστεί λεπτομερέστερα, η διαπολιτισμική εκπαίδευση χρησιμεύει ως βασικό πλαίσιο για την ενίσχυση της αναγνώρισης και της εκτίμησης των ατομικών χαρακτηριστικών των μαθητών/-τριών. Τηρώντας τις αρχές της ισότητας, της συμπερίληψης και της πολιτισμικής επάρκειας, η διαπολιτισμική εκπαίδευση διευκολύνει την ανάπτυξη ενός σχολικού περιβάλλοντος όπου η ποικιλομορφία όχι μόνο αναγνωρίζεται αλλά και υιοθετείται ενεργά. Η προσέγγιση αυτή ενισχύει την αίσθηση του ανήκειν μεταξύ των μαθητών/-τριών, ενθαρρύνοντάς τους να εκτιμούν τη δική τους ιδιαιτερότητα, επιδεικνύοντας παράλληλα σεβασμό για την ταυτότητα των συνομηλίκων τους. Με τη δημιουργία ενός τέτοιου περιβάλλοντος, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορούν να καλλιεργήσουν μια πιο αρμονική και πνευματικά αρτιότερη ακαδημαϊκή εμπειρία που επιτρέπει σε κάθε μαθητή/-τρια να προοδεύσει.

4^ο Θέμα: Πολυπολιτισμικότητα

Υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες του όρου πολυπολιτισμικότητα. Ο όρος «διαπολιτισμικότητα» συγχέεται συχνά με τον όρο «πολυπολιτισμικότητα», αλλά οι δύο έννοιες δεν είναι ταυτόσημες ή συνώνυμες. Το κοινό που έχουν οι δύο όροι είναι ότι αντικατοπτρίζουν ερμηνείες στενά συνδεδεμένες με τη μετανάστευση. Η πολυπολιτισμικότητα είναι το δεδομένο και η διαπολιτισμικότητα είναι ο στόχος. Η διαπολιτισμικότητα προϋποθέτει αλλά δεν απορρέει αυτόματα από την πολυπολιτισμικότητα.

Έχουν προκύψει διάφορες πολυπολιτισμικές έννοιες, οι οποίες διαμορφώθηκαν από γεωγραφικούς, κοινωνιολογικούς και οικονομικούς παράγοντες με την πάροδο της ιστορίας. Οι έννοιες αυτές, που περιλαμβάνουν πτυχές όπως η φυλή, η εθνικότητα, η γλώσσα, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ηλικία, η αναπηρία, η κοινωνική τάξη και η θρησκεία, έχουν αποκτήσει σαφέστερο ορισμό στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος. Η πολυπολιτισμική εκπαίδευση, η οποία θεωρείται μια ολιστική διαδικασία σχολικής μεταρρύθμισης, στοχεύει στην παροχή ισότιμης εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές/-τριες, κατά του ρατσισμού και του διαχωρισμού. Προσπαθεί να υποστηρίξει το διαφορετικό υπόβαθρο των μελών της κοινωνίας και να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες για επιτυχία στην εκπαίδευση.

Πολυπολιτισμική εκπαίδευση

Η πολυπολιτισμική εκπαίδευση, όπως την περιγράφουν μελετητές όπως οι Banks και Wilson, επιδιώκει την παροχή ίσων ευκαιριών επιτυχίας στη σχολική εκπαίδευση για όλα τα φύλα, τις φυλές και τους πολιτισμούς. Στοχεύει στην προώθηση της ενσυναίσθησης, της πολιτισμικής αναγνώρισης και των ακαδημαϊκών επιτευγμάτων των μαθητών/-τριών. Οι προσπάθειες των μελετητών και των εκπαιδευτικών αντικατοπτρίζουν την πολυπολιτισμική εκπαίδευση ως μεταρρυθμιστικό κίνημα, με στόχο την προώθηση της συμπερίληψης και των ίσων ευκαιριών για όλους τους μαθητές/-τριες, ανεξάρτητα από το πολιτισμικό ή εθνοτικό υπόβαθρο.

Τα πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά προγράμματα σχεδιάστηκαν για να αναδείξουν τις πολυπολιτισμικές αξίες και τους στόχους μέσω διαφόρων μαθησιακών δραστηριοτήτων και αξιολογήσεων. Τα προγράμματα αυτά φιλοδοξούν να εκφράσουν τις προοπτικές των μαθητών/-τριών με διαφορετικό φυλετικό, εθνοτικό, γλωσσικό και κοινωνικό υπόβαθρο. Παρέχοντας ποικίλες εμπειρίες και καλλιεργώντας σχέσεις, η πολυπολιτισμική εκπαίδευση υποστηρίζει διαφορετικές μαθησιακές προσεγγίσεις, προωθώντας τη βαθύτερη κατανόηση και εκτίμηση των διαφορετικών πολιτισμών.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση, αλλά η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από την πολιτισμική τους ευαισθησία και την κατανόηση της διαφορετικότητας. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εφαρμόζουν στρατηγικές για την προώθηση της πολιτισμικής ευαισθησίας και τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών, ώστε να υποστηρίξουν την ακαδημαϊκή επιτυχία και την προσωπική ανάπτυξη κάθε μαθητή/-τριας. Οι αρχές της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης, όπως η χρήση πολιτισμικά ευαίσθητου υλικού, η προτροπή διαφορετικών φωνών και η κατανόηση των μαθησιακών στυλ των μαθητών/-τριών, είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση περιβαλλόντων μάθησης χωρίς αποκλεισμούς.

Υιοθέτηση της Πολυπολιτισμικότητας

Στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, η υιοθέτηση της πολυπολιτισμικότητας είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη δημιουργία εμπλουτισμένων περιβαλλόντων μάθησης χωρίς αποκλεισμούς. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν διάφορες στρατηγικές για να βοηθήσουν τις διαφορετικές ομάδες μαθητών/-τριών να μάθουν ο ένας από τον άλλον:

1. Προώθηση της πολιτισμικής ευαισθητοποίησης και ευαισθησίας: Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δίνουν ευκαιρίες στους μαθητές/-τριες να μάθουν για διαφορετικούς πολιτισμούς, ιστορίες και παραδόσεις. Αυτό ενδεχομένως περιλαμβάνει την ενσωμάτωση διαφορετικών προοπτικών στο πρόγραμμα μαθημάτων, τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εορτασμών και την πρόσκληση ομιλητών/-τριών διαφορετικών υποβάθρων.

2. Ενθάρρυνση του διαλόγου και των ανταλλαγών: Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διευκολύνουν τις ανοιχτές συζητήσεις με σεβασμό, όπου οι μαθητές/-τριες μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες, τις προοπτικές και τις πολιτισμικές τους γνώσεις. Ενθαρρύνουν την ενεργητική ακρόαση και την ενσυναίσθηση για να προωθήσουν την κατανόηση και την εκτίμηση των διαφορετικών απόψεων.

3. Προώθηση της συνεργασίας και της ομαδικής εργασίας: Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναθέτουν ομαδικές εργασίες ή συνεργατικές δραστηριότητες που απαιτούν τη συνεργασία μαθητών/-τριών με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Αυτό προάγει την ομαδική εργασία, τις επικοινωνιακές δεξιότητες και τη διαπολιτισμική κατανόηση.

4. Δημιουργία υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος: Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καλλιεργούν μια κουλτούρα στην τάξη με σεβασμό στη διαφορετικότητα και την πολιτισμική ταυτότητα κάθε μαθητή/-τριας. Αντιμετωπίζουν άμεσα και εποικοδομητικά κάθε περίπτωση προκατάληψης, διάκρισης ή πολιτισμικής αναληψίας.

5. Παροχή πόρων και υποστήριξης: Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι μαθητές/-τριες έχουν πρόσβαση σε πόρους και υπηρεσίες υποστήριξης που ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες τους. Αυτό ενδεχομένως να περιλαμβάνει γλωσσική υποστήριξη, κατάρτιση εκπαιδευτικών σε θέματα πολιτισμικής επάρκειας και συμβουλευτικές υπηρεσίες που λαμβάνουν υπόψη τις πολιτισμικές διαφορές.

Με την υιοθέτηση της πολυπολιτισμικότητας στην εκπαίδευση και την παροχή ευκαιριών σε διαφορετικές ομάδες μαθητών/-τριών να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο, οι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν στην καλλιέργεια περιβαλλόντων μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, με σεβασμό και πολιτισμικό εμπλουτισμό, που προετοιμάζουν τους μαθητές/-τριες να ευδοκιμήσουν σε έναν πολυπολιτισμικό κόσμο.

4° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Δραστηριότητα και Μεθοδολογία αξιολόγησης μαθητών/-τριών INTER-ACT

Πλαίσιο

Το βιβλίο INTER-ACT μεταφέρει τους μαθητές/-τριες μιας τάξης μέσα από μια ιστορία με μοναδικούς χαρακτήρες. Στις σελίδες του θα βρείτε γρίφους και δημιουργικές δραστηριότητες που προτρέπουν τους μαθητές/-τριες να συνεργαστούν προκειμένου να τους λύσουν, να πετύχουν στόχους και να προχωρήσουν μέσα στην ιστορία. Με αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές/-τριες αναπτύσσουν τις διαπροσωπικές τους δεξιότητες, μαθαίνουν ο ένας/η μία για τον άλλον/την άλλη και πώς να συνεργάζονται, ανταλλάσσουν πολιτιστικές εμπειρίες και ταυτόχρονα μαθαίνουν για την Ευρώπη και τις ευρωπαϊκές αξίες.

Η ιστορία INTER-ACT περιστρέφεται γύρω από τις περιπέτειες μιας διαφορετικής ομάδας ζώων, τα οποία καλούνται να χτίσουν ένα ολοκαίνουργιο κατάστημα παιχνιδιών σε μια νέα πόλη. Κάθε ζώο έχει διαφορετικό υπόβαθρο, χαρακτηριστικά, δυνάμεις και αδυναμίες που το καθιστούν μοναδικό χαρακτήρα και πλεονέκτημα για την ομάδα. Όσον αφορά την πλοκή και την αφήγηση, οι μαθησιακές δραστηριότητες του βιβλίου αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ιστορίας. Οι χαρακτήρες της ιστορίας αντιμετωπίζουν διάφορες συνεργατικές προκλήσεις και οι μαθητές/-τριες καλούνται να συνεργαστούν προκειμένου να τα βοηθήσουν να χτίσουν ένα κατάστημα παιχνιδιών σε μια νέα πόλη.

Η μέθοδος Αξιολόγησης Δραστηριοτήτων INTER-ACT ενσωματώνει εργαλεία για τη συλλογή ποιοτικών δεδομένων και δίνει έμφαση στη δέσμευση των μαθητών/-τριών, στον αυτοστοχασμό και στα αποτελέσματα της συνεργασίας. Αποτελείται από δύο βασικά στοιχεία: την ομαδική αξιολόγηση των μαθητών/-τριών μέσω κουίζ αναστοχασμού και την αξιολόγηση μέσω ομαδικών χαρτοφυλακίων. Αυτή η μεθοδολογία ευθυγραμμίζεται με την προώθηση της συμπερίληψης, της ομαδικής εργασίας και της απόκτησης γνώσεων που περιγράφονται στη Μεθοδολογία Υλοποίησης και Αξιολόγησης της Δραστηριότητας INTER-ACT.

Στόχοι Αξιολόγησης

Η Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων και Αξιολόγησης INTER-ACT σχεδιάστηκε για να επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να αξιολογούν όχι μόνο τις ακαδημαϊκές δεξιότητες αλλά και τη διαπροσωπική ανάπτυξη και την κουλτούρα συμπερίληψης της τάξης. Πιο συγκεκριμένα, στοχεύει στα εξής:

- **Στην ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής με ουσιαστικές δραστηριότητες και αναστοχασμό**, κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων που περιέχονται στο βιβλίο INTER-ACT στην τάξη.
- **Στην αξιολόγηση της επίτευξης των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων** μεταξύ των μαθητών/-τριών όσον αφορά:
 - Την Ατομική Ανάπτυξη (δυνάμεις και γνώσεις)
 - Τη Δυναμική της ομάδας (συνεργασία και δέσμευση).
 - Την έμμεση γνώση των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των αρχών της συμπερίληψης.
- **Τη βοήθεια στους εκπαιδευτικούς να εδραιώσουν μια συλλογική κατανόηση της ποικιλομορφίας και της ισότητας στην τάξη.**

Στοιχεία αξιολόγησης

Α. Συλλογή Ποιοτικών Δεδομένων από Ομάδες Μαθητών/-ριών, μέσω Κουίζ Αναστοχασμού

Η ποιοτική συνιστώσα επικεντρώνεται στην «αυτοαξιολόγηση» των ομάδων των μαθητών/-τριών, με σκοπό την καταγραφή της προσωπικής ανάπτυξης, της κατανόησης των αξιών και της δυναμικής της ομάδας. Οι ομάδες των μαθητών/-τριών πρέπει να συνεργαστούν, να συζητήσουν, να προβληματιστούν και να συμφωνήσουν σε κοινές απαντήσεις στις ερωτήσεις του κουίζ. Το κουίζ INTER-ACT και το ευρετήριο με τις σωστές απαντήσεις βρίσκονται στο [Παράρτημα 1](#).

Σχεδιασμός Κουίζ

- **Μορφή:** Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, για να διευκολυνθεί ο προβληματισμός και οι συζητήσεις.
- **Χρονοδιάγραμμα:** Χορηγείται μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας INTER-ACT (ολοκλήρωση της ιστορίας του βιβλίου και όλων των δραστηριοτήτων) για την καταγραφή των προβληματισμών όσο είναι πρόσφατοι.
- **Υποβολή:** Οι ομάδες μαθητών/-τριών πρέπει να υποβάλουν τα συμπληρωμένα κουίζ στον/στην εκπαιδευτικό, στο πλαίσιο του ομαδικού χαρτοφυλακίου τους.

Ενδεικτικές Ερωτήσεις/Δηλώσεις:

1. Ποιο μάθημα διδάσκει η Ρίνα ο Ρινόκερος για τις κρυφές δυνάμεις; (Εμφαση: Ανάπτυξη ατομικών δυνάμεων.)
2. Πώς βοήθησε η ομάδα τη Daisy όταν ένωσε καταβεβλημένη; (Εμφαση: Αίσθημα αλληλεγγύης.)
3. Γιατί είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν τα μοναδικά ταλέντα κάθε ατόμου σε ένα έργο; (Εμφαση σε: Αξίες της ΕΕ όπως η συνεργασία).
4. 4.Τι δείχνει η αντίδραση της ομάδας στα παιχνίδια που έπесαν στο κεφάλαιο 6 σχετικά με την επίλυση προβλημάτων; (Εμφαση: Ομαδική εργασία.)

Διδακτικές γνώσεις που αποκτήθηκαν

Το κουίζ INTER-ACT, αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων από τις ομάδες των μαθητών/-τριών προκειμένου να αποκτήσουν πληροφορίες για τους ακόλουθους δείκτες:

- Τις αντιλήψεις των μαθητών/-τριών για τις δικές τους ικανότητες.
- Την κατανόηση των μαθητών/-τριών για τη συμπερίληψη και τις αρχές της ΕΕ.
- Τη συναισθηματική και κοινωνική δυναμική εντός της τάξης.

B. Συλλογή Ποιοτικών Δεδομένων μέσω Χαρτοφυλακίων Ομάδων και Παρατηρήσεων στην τάξη

Η συλλογή υλικού με τη μορφή «Ομαδικών Χαρτοφυλακίων» έχει ως στόχο να βοηθήσει τον/την εκπαιδευτικό να αξιολογήσει τα απτά αποτελέσματα της ομαδικής εργασίας κατά τις δραστηριότητες INTER-ACT. Κατά την προετοιμασία για κάθε συνεδρία Δραστηριότητας INTER-ACT, ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να προετοιμάσει έναν φάκελο για κάθε ομάδα μαθητών/-τριών, προκειμένου να βοηθήσει τους μαθητές/-τριες να συλλέξουν και να οργανώσουν τα αποτελέσματα κάθε δραστηριότητας.

Με την ολοκλήρωση της ιστορίας INTER-ACT και όλων των δραστηριοτήτων, κάθε ομάδα μαθητών/-τριών θα υποβάλει ένα χαρτοφυλάκιο που τεκμηριώνει τη διαδικασία και τα αποτελέσματά της.

Τέλος, κατά την υλοποίηση των Δραστηριοτήτων INTER-ACT, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κάνουν παρατηρήσεις και να κρατούν σημειώσεις για τα εξής:

- Τη συνεργασία ομάδων μαθητών/-τριών
- Την επικοινωνία ομάδων μαθητών/-τριών
- Τη δέσμευση των ομάδων μαθητών/-τριών
- Την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων από την ομάδα μαθητών/-τριών

Για τις παρατηρήσεις τους, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ειδικό εργαλείο που βρίσκεται στο **Παράρτημα 2.**

Αξιολόγηση Χαρτοφυλακίου Ομάδας Μαθητών/-τριών

Τα ομαδικά χαρτοφυλάκια μαθητών/-τριών που υποβάλλονται στον/στην εκπαιδευτικό για αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

ΥΠΟΒΟΛΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΦΥΛΛΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ	- Φύλλο που προσθέτει ο/η εκπαιδευτικός σε κάθε χαρτοφυλάκιο 1 φύλλο ανά ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου παρατηρήσεων, βλ. Παράρτημα 2	Ελάχιστη επιτευχθείσα βαθμολογία 4/5 (80%)	20%
ΚΟΥΙΖ INTER-ACT	- Ολοκληρωμένο κουίζ που προσθέτει η κάθε ομάδα μαθητών/-τριών σε κάθε χαρτοφυλάκιο 1 x φύλλο ανά ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα κουίζ, βλ. Παράρτημα 1	Ελάχιστη επιτευχθείσα βαθμολογία 4/5 (80%)	20%
1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1 x Φύλλο δραστηριοτήτων Κ1. Δ1. που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα Κ1.Δ1	Υποβολή Υλικού	5%
	1 x Φύλλο δραστηριοτήτων Κ1. Δ2.1 που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα Κ1.Δ2.1	Υποβολή Υλικού	5%
2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1 x Φύλλο δραστηριοτήτων Κ2. Δ1. που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα Κ2. Δ1	Υποβολή Υλικού	5%
	1 x Φύλλο δραστηριοτήτων Κ2. Δ2 που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα Κ2. Δ2	Υποβολή Υλικού	5%

ΥΠΟΒΟΛΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1 x K3. Δ1. Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K3. Δ1	Υποβολή Υλικού	5%
	1 x K3. Δ2 Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K3. Δ2	Υποβολή Υλικού	5%
4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1 x K4. Δ1. Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K4. Δ1	Υποβολή Υλικού	5%
	1 x K4. Δ2 Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K4. Δ2	Υποβολή Υλικού	5%
5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1 x K5. Δ1. Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K5. Δ1	Υποβολή Υλικού	5%
	1 x K5. Δ2 Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K5. Δ2	Υποβολή Υλικού	5%
6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	1 x K6. Δ1 Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K6. Δ1	Υποβολή Υλικού	5%
	1 x K6. Δ2 Φύλλο δραστηριοτήτων που υποβάλλει κάθε ομάδα μαθητών/-τριών - Για το υπόδειγμα φύλλου, δείτε το Υπόδειγμα K6. Δ2	Υποβολή Υλικού	5%

Φάσεις Εφαρμογής της Αξιολόγησης

1^η Φάση: Προετοιμασία της δραστηριότητας

- Παρουσιάστε στους μαθητές/-τριες τους στόχους της αξιολόγησης.
- Συζητήστε τη σημασία της συνεργασίας και του αυτοστοχασμού στη μάθηση.
- Παρέχετε κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία ομαδικών χαρτοφυλακίων.

2^η Φάση: Κατά τις δραστηριότητες

- Υπενθυμίστε στους μαθητές/-τριες να τεκμηριώνουν την πρόοδό τους και βεβαιωθείτε ότι χειρίζονται με προσοχή όλο το υλικό που δημιουργείται για την ολοκλήρωση των εργασιών INTER-ACT
- Χρησιμοποιήστε το Φύλλο Παρατηρήσεων Τάξης (Παράρτημα 2) και κρατήστε σημειώσεις σχετικά με τις ομαδικές συζητήσεις και τις διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων.
- Χρησιμοποιήστε το Φύλλο Παρατηρήσεων Τάξης (Παράρτημα 2) και παρατηρήστε τη δυναμική της ομάδας.
- Παρέχετε ανατροφοδότηση στους μαθητές/-τριες

3^η Φάση: Αξιολόγηση μετά τη Δραστηριότητα

- Διανείμετε το κουίζ αναστοχασμού στις ομάδες, ένα κουίζ ανά ομάδα
- Συλλέξτε τα χαρτοφυλάκια των ομάδων και επανεξετάστε τα βάσει καθορισμένων κριτηρίων: Συνεργασία των ομάδων των μαθητών/-τριών, Επικοινωνία των ομάδων των μαθητών/-τριών, Δέσμευση των ομάδων των μαθητών/-τριών, Επιτυχής ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων των ομάδων των μαθητών/-τριών

4^η Φάση: Ανατροφοδότηση και Αναστοχασμός

- Παρέχετε ατομική ανατροφοδότηση με βάση τις απαντήσεις στο κουίζ.
- Μοιραστείτε ανατροφοδότηση σε επίπεδο ομάδας - επισημάνετε τα δυνατά σημεία και τα σημεία βελτίωσης της ομαδικής εργασίας.
- Διευκολύνετε μια συζήτηση στην τάξη σχετικά με τα διδάγματα που αποκομίσατε από τις δραστηριότητες.

Ευρετήριο κεφαλαίων και δραστηριοτήτων INTER-ACT

Ευρετήριο: 1ο Κεφάλαιο

Σύνοψη Κεφαλαίου:

Η Lea η λέαινα αναλαμβάνει να ανοίξει ένα κατάστημα παιχνιδιών, αναθέτοντας ρόλους στους φίλους/-ες της, αλλά με τις αποφάσεις της αφήνει άθελά της κάποιους/-ες να αισθάνονται υποτιμημένοι/-ες, ειδικά τον Snekkο το φίδι. Μέχρι το τέλος της ημέρας, η ανεπαρκής επικοινωνία και οι ασαφείς αρμοδιότητες οδηγούν σε χάος, διαφωνίες και ημιτελείς εργασίες. Αποφασισμένη να βελτιωθεί, η Lea την επόμενη μέρα αποφασίζει να επικεντρωθεί στη διακόσμηση για να αποκαταστήσει την ομαδική εργασία και το ηθικό.

Μαθήματα και Αξίες που διδάχθηκαν:

Ομαδική εργασία:

Η αποτελεσματική συνεργασία προϋποθέτει σαφή επικοινωνία και κατανόηση των δυνατών σημείων του κάθε μέλους της ομάδας.

Συμπερίληψη:

Η διασφάλιση ότι όλα τα μέλη της ομάδας αισθάνονται ότι έχουν αξία και ότι χαίρουν εκτίμησης είναι το κλειδί για να αποφευχθεί η απογοήτευση και η έλλειψη κινήτρου.

Ηγεσία:

Οι σωστοί ηγέτες/-ιδες ακούνε την ομάδα τους και προσαρμόζουν τα σχέδια όταν τα πράγματα δεν πάνε όπως αναμενόταν.

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K1. Δ1	Ως ομάδα, βοηθήστε τους ήρωες της ιστορίας μας να δημιουργήσουν ένα λογότυπο για το κατάστημα! Ο/η εκπαιδευτικός σας θα σας δώσει το Φύλλο Δραστηριότητας Δημιουργίας Λογοτύπου.	- Υπόδειγμα K1. Δ1 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια, μαρκαδόροι, κηρομπογιές	30 λεπτά

Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό

Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να εξηγήσει στους μαθητές/-τριες ότι τα χρώματα και τα σύμβολα έχουν διαφορετική σημασία σε κάθε πολιτισμό. Το κάθε μέλος της ομάδας σκέφτεται τα συναισθήματα ή τις ιδέες που θα ήθελε να μεταδώσει μέσω του λογότυπου του και επιλέγει τα αντίστοιχα χρώματα ή σύμβολα. Μπορεί να αναθέσει στους μαθητές/-τριες να μιλήσουν με τους συμμαθητές/-τριές τους και να διαπιστώσουν αν κάθε χρώμα ή σύμβολο παραπέμπει στο ίδιο συναισθημα για όλους/-ες.

Συμβουλές για την Υλοποίηση της Δραστηριότητας

- Οι μαθητές/-τριες σε ομάδες, από κοινού, μπορούν να ψηφίσουν τα χρώματα και τα σύμβολα που θα ήθελαν να εμφανίζονται στο λογότυπο.
- Οι μαθητές/-τριες μπορούν να πάρουν ένα χρώμα από κάθε σημαία και να χρησιμοποιήσουν αυτά τα χρώματα για να σχεδιάσουν ένα λογότυπο για το κατάστημα.
- Πρέπει να βεβαιωθούν ότι το λογότυπο συμπεριλαμβάνει ένα χρώμα από κάθε σημαία. Στη συνέχεια, συζητήστε με την ομάδα σας ποια σύμβολα θα ήθελαν να εμφανίζονται στο λογότυπό τους.
- Οι μαθητές/-τριες μπορούν επίσης να σχεδιάσουν ένα εντελώς νέο λογότυπο.
- Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να εξασφαλίσει ότι το λογότυπο αντικατοπτρίζει και σέβεται την πολιτιστική ποικιλομορφία της ομάδας.

Πρόκειται για μια ερευνητική δραστηριότητα που αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/-τριών σας σχετικά με το πώς η πολιτισμική ποικιλομορφία οδηγεί σε πολύ διαφορετικές απόψεις.

Ο/η εκπαιδευτικός οφείλει να βοηθήσει τους μαθητές/-τριες να κατανοήσουν ότι τα χρώματα, οι χειρονομίες ή τα σύμβολα μπορεί να σημαίνουν κάτι εντελώς διαφορετικό σε διαφορετικούς πολιτισμούς (π.χ. το λευκό αντιπροσωπεύει την αγνότητα στους περισσότερους δυτικούς πολιτισμούς, ενώ το πένθος σε πολλές ασιατικές χώρες. Οι νύφες φορούν λευκά φορέματα στις δυτικές χώρες, ενώ οι άνθρωποι φορούν λευκά στις κηδείες στην Κίνα και την Ινδία). Βοηθήστε τους μαθητές/-τριες τόσο στην ερευνητική δραστηριότητα όσο και στον σχεδιασμό του λογότυπου.

Έρευνα

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να βοηθήσει τους μαθητές/-τριες με την έρευνα στο διαδίκτυο. Μπορούν να αναζητήσουν τις σημαίες των χωρών προέλευσης όλων των μελών της ομάδας. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να τους/τις ρωτήσει αν γνωρίζουν τη σημασία όλων των στοιχείων της σημαίας (τα χρώματα, το σχήμα και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο). Αν οι μαθητές/-τριες δεν είναι σίγουροι/-ες, μπορούν να το ψάξουν στο διαδίκτυο.

Σχεδιασμός λογότυπου

Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να βοηθήσει τους μαθητές/-τριες να αποφασίσουν ποια στοιχεία περιλαμβάνει το λογότυπο: σχήμα, χρώματα και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο επιθυμούν να προσθέσουν (σύμβολα, εικόνες κ.λπ.). Οφείλουν να βοηθήσουν τους μαθητές/-τριες να δημιουργήσουν ένα λογότυπο που να αποπνέει κάτι θετικό για όλα τα μέλη της ομάδας.

Υπόδειγμα Κ1. Δ1

Δραστηριότητα Δημιουργίας Λογότυπου

Ως ομάδα, βοηθήστε τους ήρωες της ιστορίας μας να σχεδιάσουν ένα λογότυπο για το κατάστημα! Όλα τα μέλη στην ομάδα σας αναφέρουν τα χρώματα της σημαίας της χώρας όπου γεννήθηκαν ή κάποιο αντικείμενο ή σύμβολο που εκπροσωπείται στη σημαία (αν υπάρχει). Αν δεν το γνωρίζετε, ζητήστε από τον/την εκπαιδευτικό σας να το αναζητήσει.

(Κ1. Δ1)

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K1. Δ2	Κατά ομάδες, φανταστείτε ότι βρίσκεστε στην ίδια κατάσταση με τους χαρακτήρες της ιστορίας μας: πρέπει να ανοίξετε ένα νέο κατάστημα παιχνιδιών στην πόλη. Μπορείτε να πείτε τι έκανε λάθος η Lea όταν ανέθεσε τους ρόλους στην ομάδα της; Κατά ομάδες, δώστε την απάντησή σας στον/στην εκπαιδευτικό χρησιμοποιώντας την κάρτα πρόκλησης.	- Υπόδειγμα K1. A2.1 (σε έντυπη μορφή) - Για την προαιρετική δραστηριότητα παιχνιδιού ρόλων, δείτε το υπόδειγμα K1. Δ2.2 (σε έντυπη μορφή)	10 minutes

Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό

Η απάντηση των μαθητών/-τριών στο ερώτημα της δραστηριότητας πρέπει να περιλαμβάνει το εξής γεγονός: «Η Lea δεν ρώτησε ποιους ρόλους θεωρούν οι υπόλοιποι/-ες ότι κατέχουν». Είναι σημαντικό οι ηγέτες/-ιδες να θυμούνται ότι κάθε μέλος της ομάδας τους έχει τη δική του αξία ως μοναδική προσωπικότητα με μοναδικές γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρίες, πεποιθήσεις και χαρακτηριστικά. Οι μαθητές/-τριες πρέπει να συμπεριλάβουν τις απαντήσεις τους στο χαρτοφυλάκιο της ομάδας τους.

Προαιρετική Άσκηση για την Υποβοήθηση της Μάθησης

Προαιρετικά, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να διεξάγει μια επιπλέον άσκηση για μαθητές/-τριες μεγαλύτερης ηλικίας (12+). Για την εν λόγω άσκηση καλούνται να προετοιμάσουν 6 κάρτες ρόλων, όπου η καθεμία υποδεικνύει έναν συγκεκριμένο ρόλο που πρέπει να παίξουν για να ανοίξουν ένα κατάστημα. Οι κάρτες είναι οι ακόλουθες:

- **Υπεύθυνος/-η καταστήματος:** είστε πολύ τακτικός/-ή και καλά οργανωμένος/-η. Είστε ο/η επικεφαλής της ομάδας, θα εποπτεύετε κάθε πτυχή του έργου και θα συντονίζετε την ομάδα, διασφαλίζοντας ότι όλα βαίνουν καλώς. Θα χρειαστεί να αναθέσετε τους υπόλοιπους ρόλους.
- **Υπεύθυνος/η παιχνιδιών**
- **Σχεδιαστής/-τρια**
- **Ειδικός/-ή Μάρκετινγκ**
- **Υπεύθυνος/-η Οικονομικών**
- **Ειδικός/-ή Υποδοχής και Εξυπηρέτησης Πελατών**

Αρχικά, αναθέστε την κάρτα «Υπεύθυνος/-η καταστήματος» στον/την αρχηγό της ομάδας. Μπορεί να ανατεθεί τυχαία ή μπορείτε να ψηφίσετε για τον/την αρχηγό σας.

Ο/η υπεύθυνος/-η καταστήματος αναλαμβάνει την ανάθεση των υπόλοιπων ρόλων αφού προηγηθεί συζήτηση με την υπόλοιπη ομάδα. Όταν ανατεθούν οι ρόλοι, συζητήστε με την ομάδα αν οι επιλογές που έγιναν ήταν σωστές.

- ✓ Η κάρτα «Υπεύθυνος/-η καταστήματος» μπορεί να ανατεθεί τυχαία, αφήνοντας τους μαθητές/-τριες να ψηφίσουν για τον ηγέτη/-ίδα τους, ή αφήνοντας να αναδείξει η ομάδα τον «φυσικό ηγέτη/-ίδα» μετά από συζήτηση.
- ✓ Για τυχαία ανάθεση, μοιράστε τις 6 κάρτες στα 6 μέλη της ομάδας. Το μέλος που θα τραβήξει την κάρτα «υπεύθυνος/-η καταστήματος» θα είναι ο ηγέτης/-ίδα της ομάδας. Ο/η «υπεύθυνος/-η καταστήματος» παίρνει τις υπόλοιπες κάρτες και τις αναθέτει στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.
- ✓ Στο δεύτερο μέρος της δραστηριότητας ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί τις ομάδες ώστε να βεβαιωθεί ότι ο ηγέτης/-ίδα ακούει την ομάδα και καταλαβαίνει ποιον ρόλο πρέπει να αναθέσει σε κάθε μέλος ανάλογα με τις δεξιότητες και τη στάση του/της. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει σε αυτό το έργο οργανώνοντας τις ομάδες και συγκεντρώνοντας τους μαθητές/-τριες με διαφορετικές δεξιότητες και συμπεριφορά.

Υπόδειγμα Κ1. Δ2.1

Δραστηριότητα

Κατά ομάδες, φανταστείτε ότι βρίσκεστε στην ίδια κατάσταση με τους χαρακτήρες της ιστορίας μας: πρέπει να ανοίξετε ένα νέο κατάστημα παιχνιδιών στην πόλη. Μπορείτε να πείτε τι έκανε λάθος η Lea όταν ανέθεσε τους ρόλους στην ομάδα της;

Κατά ομάδες, συζητήστε και γράψτε τις απαντήσεις σας παρακάτω:

(Κ1. Δ2.1)

Υπόδειγμα Κ1. Δ2.2

Υπεύθυνος/-η Καταστήματος

Είστε πολύ τακτικός/-ή και καλά οργανωμένος/-η. Είστε ο επικεφαλής της ομάδας και πρέπει να εποπτεύετε κάθε πτυχή του έργου. Θα χρειαστεί να αναθέσετε τους υπόλοιπους ρόλους στην ομάδα σας.

Υπεύθυνος/-η Παιχνιδιών

Έχετε μεγάλο πάθος και πολλές γνώσεις σχετικά με τα παιχνίδια.

Χάρη στις γνώσεις σας είστε σε θέση να επιλέξετε τα σωστά παιχνίδια προς πώληση στο κατάστημά σας.

Σχεδιαστής/-τρια

Είστε ο καλλιτέχνης/-ιδα της ομάδας.

Χάρη στη δημιουργικότητά σας, καθήκον σας είναι να οργανώσετε την τέλεια διάταξη του καταστήματος, ώστε να δείχνει ευχάριστο και δελεαστικό για τους πελάτες/-ισσες.

Ειδικός/-ή Marketing

Είστε καλός/-ή στην επικοινωνία με τους ανθρώπους και σας αρέσει να διασκεδάσετε!

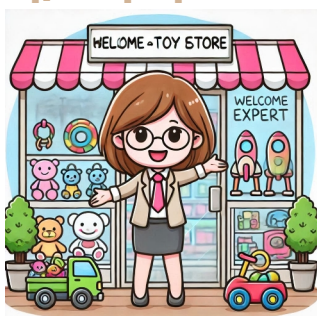
Είστε υπεύθυνος/-η για τη διαφήμιση του καταστήματος και τον προγραμματισμό μιας εκδήλωσης εγκαινίων για την προσέλκυση πελατών.

Υπεύθυνος/-η Οικονομικών

Έχετε πολύ καλή γνώση μαθηματικών και είστε αξιόπιστος/-η. Καθήκον σας είναι να καταγράφετε πόσα χρήματα μπορεί να ξοδέψει η ομάδα για διακόσμηση, παιχνίδια και διαφήμιση, φροντίζοντας να μείνετε εντός προϋπολογισμού.

Ειδικός/-ή Υποδοχής και Εξυπηρέτησης Πελατών

Είστε πολύ φιλικός/-ή και επικοινωνιακός/-η. Η δουλειά σας είναι να καλωσορίζετε τους ανθρώπους που μπαίνουν στο κατάστημα, να τους κάνετε να αισθάνονται σαν στο σπίτι τους και να τους συμβουλευέτε για τις αγορές τους.

Ευρετήριο: 2ο Κεφάλαιο

Σύνοψη Κεφαλαίου:

Μόλις η ομάδα ξεκίνησε να διακοσμήει το κατάστημα παιχνιδιών, η Rina αισθάνθηκε απογοητευμένη που της ανέθεσαν να σηκώνει βαριά κιβώτια, ενώ άλλα μέλη είχαν πιο ευχάριστα καθήκοντα. Όταν η Rina επισήμανε τα αταίριαστα χρώματα στον πίνακα της Leona, αποκαλύφθηκε το κρυφό ταλέντο της στο σχέδιο, εκπλήσσοντας τους πάντες. Αυτό βοήθησε την ομάδα να αντιληφθεί τη σημασία της αναγνώρισης και της εκτίμησης των μοναδικών δεξιοτήτων κάθε μέλους πέρα από τις αρχικές υποθέσεις.

Μαθήματα και Αξίες που διδάχθηκαν:

Δικαιοσύνη: Η ανάθεση καθηκόντων πρέπει να αντανακλά τόσο τα ενδιαφέροντα όσο και τα δυνατά σημεία, ώστε να διασφαλίζεται η δικαιοσύνη και τα κίνητρα.

Αναγνώριση κρυφών ταλέντων: Ο κάθε άνθρωπος έχει μοναδικές ικανότητες που μπορεί να μην φαίνονται αμέσως.

Εκτίμηση: Η αξία της συμβολής κάθε μέλους ενισχύει την ομαδική εργασία και τον αμοιβαίο σεβασμό.

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – 1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K2. Δ1	Γράψτε το όνομά σας και 3-4 κρυφά ταλέντα σε μια κάρτα. Ανακατέψτε, μοιράστε ξανά τις κάρτες και στη συνέχεια προσπαθήστε να μαντέψετε σε ποιο άτομο ανήκουν τα ταλέντα που έχετε στην κάρτα. Τέλος, πείτε πώς τα ταλέντα σας βοηθούν την ομάδα.	- Υπόδειγμα K2.Δ1 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια, στίλο	30 λεπτά

Οδηγίες για τον/την Εκπαιδευτικό

Η δραστηριότητα αυτή έχει στόχο να βοηθήσει τους μαθητές/-τριες να καλλιεργήσουν την εκτίμηση της ατομικότητας, της ομαδικής εργασίας και της συμπερίληψης, εντοπίζοντας τα κρυφά ταλέντα που έχει κάθε άτομο. Ο/η εκπαιδευτικός, για να διευκολύνει αυτή την άσκηση, μπορεί να υπενθυμίσει στους μαθητές/-τριες πώς η αναγνώριση και η χρήση διαφορετικών ταλέντων ενισχύει την ομαδική εργασία και κάνει τις δραστηριότητες πιο συμπεριληπτικές και ευχάριστες. Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να ενθαρρύνει τους μαθητές να σκεφτούν πώς τα κρυφά ταλέντα, όπως οι σχεδιαστικές ικανότητες της Rina, εμφανίζονται απρόσμενα και είναι πολύτιμα για μια ομάδα.

Οι μαθητές/-τριες κατανοούν καλύτερα τις ικανότητες των συμμαθητών/-τριών τους, μαθαίνουν να εκτιμούν τη διαφορετική συνεισφορά και αναγνωρίζουν τη σημασία της ενσωμάτωσης των μοναδικών δυνατών σημείων του κάθε μέλους στα συνεργατικά καθήκοντα.

Βήματα για την Υλοποίηση της Δραστηριότητας

- Προετοιμασία:** Εκτυπώστε και κόψτε το υπόδειγμα των καρτών που βρίσκεται στο Υπόδειγμα K2. Δ1. Ετοιμάστε τις κάρτες για κάθε μαθητή/-τρια και προσθέστε έναν χώρο για ψευδώνυμο, τρία ως τέσσερα ταλέντα και μια σύντομη περιγραφή του τρόπου με τον οποίο τα εν λόγω ταλέντα θα συμβάλουν σε μια ομαδική εργασία (π.χ. «Είμαι καλός στο σχέδιο - μπορώ να σχεδιάσω την αφίσσα μας»).
- Ταλέντα συγγραφής:** Μοιράστε τις κάρτες και ζητήστε από τους μαθητές/-τριες να γράψουν το όνομά τους, να αναφέρουν τα κρυφά ταλέντα τους και να δώσουν ένα σύντομο παράδειγμα για το πώς αυτά τα ταλέντα τους/τις βοήθησαν στο παρελθόν ή πώς θα μπορούσαν να βοηθήσουν μια ομάδα.
- Ανακάτεμα και αναδιανομή:** Συγκεντρώστε και ανακατέψτε καλά τις κάρτες. Αναδιανείμετέ τις σε κάθε μαθητή/-τρια κάθε ομάδας, έτσι ώστε κάθε μαθητής/-τρια να λάβει μια κάρτα που δεν είναι η δική του/της.
- Μαντέψτε σε ποιον/α ανήκει το ταλέντο:** Σε ομάδες, οι μαθητές/-τριες διαβάζουν με τη σειρά τα ταλέντα που αναγράφονται στην κάρτα που έλαβαν και μαντεύουν σε ποιον/-α ανήκει η κάρτα.
- Μετά τη δραστηριότητα όπου οι μαθητές/-τριες μαντεύουν, επιστρέψτε τις κάρτες στους/στις κατόχους τους. Ζητήστε από κάθε μαθητή/-τρια να αναφέρει έναν τρόπο με τον οποίο πιστεύει ότι τα ταλέντα του/της βοηθούν την τάξη σε μελλοντικές εργασίες ή δραστηριότητες.
- Τέλος, οι ομάδες των μαθητών/-τριών πρέπει να παραδώσουν τις κάρτες ταλέντων τους στον/στην εκπαιδευτικό ως μέρος του χαρτοφυλακίου τους.

Υπόδειγμα Κ2.Δ1

Κάρτα Ταλέντων

Ψευδώνυμο:

Έχω τα εξής ταλέντα:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Κάρτα Ταλέντων

Ψευδώνυμο:

Έχω τα εξής ταλέντα:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Κάρτα Ταλέντων

Ψευδώνυμο:

Έχω τα εξής ταλέντα:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Κάρτα Ταλέντων

Ψευδώνυμο:

Έχω τα εξής ταλέντα:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K2. Δ2	Η Leona δεν γνώριζε για το κρυφό χάρισμα που έχει ο Ρινόκερος. Πιστεύετε ότι είναι καλό να γνωρίζουμε τι μπορεί να κάνει ο κάθε μαθητής/-τρια όταν συνεργαζόμαστε σε σχολικές εργασίες; Απαντήστε ως ομάδα.	- Υπόδειγμα K2. Δ2 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια, στίλο	10 λεπτά

Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό

Είναι σημαντικό να γνωρίζετε τις ικανότητες κάθε μαθητή/-τριας όταν συνεργάζεστε σε σχολικές εργασίες, επειδή με την κατανόηση των δυνατών σημείων του καθενός/-μίας η ομάδα μπορεί να αναθέτει τις εργασίες πιο αποτελεσματικά και δίκαια. Όταν οι μαθητές/-τριες γνωρίζουν ο ένας / μία τα ταλέντα του άλλου/-ης, μπορούν να κατανέμουν τους ρόλους με βάση τις ατομικές δεξιότητες, διασφαλίζοντας ότι όλοι/-ες συνεισφέρουν με τον πιο ουσιαστικό τρόπο.

Αυτή η προσέγγιση προάγει τη συμπερίληψη και την ομαδική εργασία, καθώς κάθε μαθητής/-τρια αισθάνεται ότι εκτιμάται για τις μοναδικές του ικανότητες, όπως η Rina ο Ρινόκερος η οποία με το κρυφό της ταλέντο στο σχέδιο συνέβαλε καθοριστικά στην επιτυχία της ομάδας. Η γνώση των δυνατών σημείων του άλλου βοηθά επίσης να αποφεύγονται απογοητεύσεις ή παρεξηγήσεις, όπως όταν ένας μαθητής/-τρια ενδεχομένως αισθάνεται ότι του/της ανατίθενται πάντα οι «βαρετές» εργασίες. Αναγνωρίζοντας και αξιοποιώντας τα δυνατά σημεία του κάθε ατόμου, η ομάδα εργάζεται πιο αποτελεσματικά και συνεκτικά, δημιουργώντας ένα θετικό και υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον.

Οι ομάδες μαθητών/-τριών πρέπει να υποβάλλουν τις απαντήσεις τους στον/στην εκπαιδευτικό ως μέρος του χαρτοφυλακίου τους.

Υπόδειγμα Κ2. Δ2

Δραστηριότητα

Η Leona δεν γνώριζε για την κρυφή δύναμη του Ρινόκερου. Πιστεύετε ότι είναι καλό να γνωρίζουμε τις ικανότητες του κάθε μαθητή/-τριας όταν συνεργαζόμαστε σε σχολικές εργασίες; Απαντήστε ως ομάδα.

Γράψτε την απάντησή σας ως Ομάδα παρακάτω:

(Κ2. Δ2)

Ευρετήριο: 3^ο Κεφάλαιο

Σύνοψη Κεφαλαίου:

Καθώς πλησιάζουν τα εγκαίνια του καταστήματος παιχνιδιών, η ομάδα παραλαμβάνει παιχνίδια από όλη την Ευρώπη, τα οποία φτάνουν γρήγορα χάρη στο ελεύθερο εμπόριο. Ο Snekko το φίδι, που αρχικά αισθάνεται παραγκωνισμένος επειδή δεν μπορεί να κουβαλήσει βαριά κιβώτια, διορίζεται ως Υπεύθυνος Εμπορευμάτων, όπου είναι περήφανος για τη συνεισφορά του. Στο τέλος της ημέρας, το κατάστημα είναι έτοιμο και ο Snekko αισθάνεται ότι εκτιμάται για τον μοναδικό του ρόλο στην ομάδα.

Μαθήματα και Αξίες που διδάχθηκαν:

Συμπερίληψη: Κάθε μέλος της ομάδας έχει κάτι πολύτιμο να συνεισφέρει, ανεξάρτητα από τις σωματικές του ικανότητες.

Εκτίμηση: Η αναγνώριση και η ανάθεση ρόλων βάσει των ατομικών δυνατών σημείων βοηθά να αισθάνονται όλοι/-ες ότι εκτιμώνται.

Συνεργασία: Η ομαδική εργασία και η συνεργασία, όπως η ιδέα της Daisy να σχηματίσουν μια αλυσίδα, καθιστούν τις εργασίες πιο αποτελεσματικές και ευχάριστες.

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – 1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K3. Δ1	Διαβάστε τον γρίφο στην κάρτα γρίφων και συζητήστε τον με την ομάδα σας. Μόλις ψηφίσετε τη σωστή απάντηση, γράψτε την στην κάρτα και ενημερώστε τον/την εκπαιδευτικό σας!	- Υπόδειγμα K3. Δ1 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια, στυλό	10 λεπτά

Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό

Η σωστή απάντηση στον γρίφο είναι «Το ευρώ». Ο γρίφος είναι αρκετά εύκολος, αλλά αν οι μαθητές/-τριες χρειαστούν συμβουλές για να τον λύσουν, παρατίθενται μερικές παρακάτω:

- Πρώτη γραμμή («Δεν είμαι δολάριο, δεν είμαι λίρα, αλλά πολλές χώρες με χρησιμοποιούν παντού»):** Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να εξηγήσει ότι αυτή η φράση αναφέρεται σε ένα νόμισμα που χρησιμοποιούν πολλές χώρες, αλλά δεν είναι το δολάριο (USD) ή η βρετανική λίρα (GBP). Ενθαρρύνετε τους μαθητές/-τριες να σκεφτούν τα νομίσματα που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη.
- Δεύτερη γραμμή («Γεννήθηκα από την ενότητα, για να καταστήσω το εμπόριο ομαλό και είμαι ο λόγος που πολλά σύνορα αλλάζουν»):** Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ενημερώσει τους μαθητές ότι αυτό το νόμισμα καθιερώθηκε για να δημιουργήσει ενότητα μεταξύ των χωρών της Ευρώπης, διευκολύνοντας το εμπόριο. Αντικατέστησε πολλά διαφορετικά νομίσματα σε πολλές χώρες, προωθώντας την ευκολότερη μετακίνηση και το εμπόριο πέρα από τα σύνορα.
- Τρίτη γραμμή («Συμβάλλω στην αγορά αγαθών, μικρών και μεγάλων, σε ένα σημαντικό μέρος του κόσμου, αισθάνομαι υπερηφάνεια»):** Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ενθαρρύνει τους μαθητές/-τριες να σκεφτούν ένα νόμισμα που χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Η φράση «αισθάνομαι υπερηφάνεια» υπονοεί πόσο σημαντικό είναι αυτό το νόμισμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Υπόδειγμα Κ3. Δ1

Κάρτα γρίφου

«Δεν είμαι δολάριο, δεν είμαι λίρα, αλλά πολλές χώρες με χρησιμοποιούν παντού».

«Γεννήθηκα από την ενότητα, για να καταστήσω το εμπόριο ομαλό και είμαι ο λόγος που αλλάζουν πολλά σύνορα».

Συμβάλλω στην αγορά αγαθών, μικρών και μεγάλων, σε ένα σημαντικό μέρος του κόσμου, αισθάνομαι υπερηφάνεια.

Τι είμαι;»

Γράψτε την απάντησή σας ως Ομάδα παρακάτω:

(Κ3. Δ1)

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K3. Δ2	Κάθε μέλος της ομάδας σας πρέπει να αναφέρει ένα πράγμα που του αρέσει και προέρχεται από άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Μπορεί η ομάδα σας να αναφέρει επίσης τις χώρες από όπου προέρχονται αυτά τα πράγματα;	- Υπόδειγμα K3. Δ2 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια, στυλό	15 λεπτά

Οδηγίες για τον/την Εκπαιδευτικό

Αυτή η δραστηριότητα έχει στόχο να παρουσιάσει στους μαθητές/-τριες την έννοια του «Ελεύθερου Εμπορίου» στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον τρόπο με τον οποίο καθιστά δυνατή την εύκολη ανταλλαγή αγαθών πέρα από τα σύνορα χωρίς επιπλέον τέλη. Σκοπός είναι οι μαθητές/-τριες να κατονομάσουν αντικείμενα που τους αρέσουν και προέρχονται από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συμβάλλοντας έτσι στην κατανόηση του αντίκτυπου του ελεύθερου εμπορίου. Κάθε μέλος της ομάδας σας πρέπει να κατονομάσει ένα αντικείμενο που του αρέσει και προέρχεται από άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Μπορεί η ομάδα σας να κατονομάσει επίσης τις χώρες από τις οποίες προέρχονται αυτά τα πράγματα;

Για να παρουσιάσει την έννοια, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να εξηγήσει ότι, όπως ακριβώς στην ιστορία, η ΕΕ καθιστά δυνατή την εύκολη ανταλλαγή προϊόντων πέρα από τα σύνορα, όπως για παράδειγμα τα παιχνίδια που κατασκευάζονται στη Γαλλία πωλούνται στην Ιταλία χωρίς πρόσθετο κόστος. Ενθαρρύνετε τους μαθητές/-τριες να σκεφτούν τρία πράγματα που τους αρέσουν και προέρχονται από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως:

- Σοκολάτα από το Βέλγιο
- Αυτοκίνητα από τη Γερμανία
- Ελαιόλαδο από την Ισπανία
- Ρούχα από την Ιταλία
- Τυρί από τη Γαλλία

Αφού αναφέρει παραδείγματα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές/-τριες να μοιραστούν τις ιδέες τους και να συζητήσουν πώς το ελεύθερο εμπόριο καθιστά τα προϊόντα αυτά πιο οικονομικά και προσιτά. Μπορεί να κατευθύνει τη συζήτηση διερευνώντας τον τρόπο με τον οποίο η απουσία πρόσθετων τελών ή φόρων συμβάλλει στη διατήρηση των τιμών σε χαμηλότερα επίπεδα και διευκολύνει την πρόσβαση των καταναλωτών/-τριών σε προϊόντα από διάφορα μέρη της Ευρώπης.

Υπόδειγμα Κ3. Δ2

Πρόκληση

Όπως συμβαίνει και στην ιστορία μας, οι 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν το «ελεύθερο εμπόριο».

Ελεύθερο εμπόριο σημαίνει ότι οι χώρες μπορούν εύκολα να αγοράζουν και να πωλούν πράγματα η μία από την άλλη χωρίς επιπλέον τέλη. Για παράδειγμα, αν ένα παιχνίδι κατασκευάζεται στη Γαλλία, τα παιδιά στην Ιταλία μπορούν να το αγοράσουν χωρίς να πληρώσουν επιπλέον χρήματα.

Κάθε μέλος της ομάδας σας πρέπει να ονομάσει ένα πράγμα που του αρέσει και προέρχεται από άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

Μπορεί η ομάδα σας να αναφέρει επίσης τις χώρες από τις οποίες προέρχονται αυτά τα πράγματα;

Γράψτε την απάντησή σας ως Ομάδα παρακάτω:

(Κ3. Δ2)

Ευρετήριο: 4ο Κεφάλαιο

Σύνοψη Κεφαλαίου:

Μετά από μια κουραστική μέρα για το στήσιμο του καταστήματος παιχνιδιών, η ομάδα πεινάει και η Felix σπεύδει να φέρει φαγητό, χωρίς να ρωτήσει κανέναν/καμία τι προτιμά. Όταν φτάνει το φαγητό, επικρατεί δισταγμός για το πώς θα το μοιραστεί, αλλά ο Flippy και ο Zipzy οργανώνονται γρήγορα και τους σερβίρουν όλους. Η ομάδα μαθαίνει τη σημασία της ομαδικής εργασίας και του μοιράσματος και η Felix νιώθει ότι την εκτιμούν για την προσπάθειά της.

Μαθήματα και Αξίες που διδάχθηκαν:

Ομαδική εργασία: Αποτελεσματική συνεργασία σημαίνει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και οι προτιμήσεις όλων των μελών.

Διαμοιρασμός: Όλα τα άτομα επωφελοούνται όταν οι πόροι μοιράζονται δίκαια και αποτελεσματικά.

Εκτίμηση: Η αναγνώριση της συνεισφοράς του κάθε ατόμου ενισχύει την αίσθηση της αξίας και της ενθάρρυνσης.

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ – 1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K4. Δ1	Πάρτε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί και σχεδιάστε έναν μεγάλο κύκλο. Μέσα στον κύκλο, ζωγραφίστε το αγαπημένο σας φαγητό. Όλοι/-ες με τη σειρά μαντεύουν τι έχει ζωγραφίσει ο καθένας/η καθεμία. Αν δεν είστε σίγουροι τι φαγητό ζωγράφισε κάποιος/-α, απλώς ρωτήστε τον/την.	• Μεγάλο φύλλο χαρτί • Μολύβια, μαρκαδόροι & κηρομπογιές	15 λεπτά

Οδηγίες για τον/την Εκπαιδευτικό

Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές/-τριες ζωγραφίζουν το αγαπημένο τους φαγητό μέσα σε έναν μεγάλο κύκλο και οι συμμαθητές/-τριές τους μαντεύουν με τη σειρά τι φαγητό είναι το καθένα. Πρόκειται για έναν διασκεδαστικό και διαδραστικό τρόπο για να εμπλακούν οι μαθητές/-τριες και να εξασκηθούν στις δεξιότητες περιγραφής και επικοινωνίας, ενώ παράλληλα μοιράζονται στοιχεία του πολιτισμού τους, μέσω της εθνικής τους κουζίνας.

Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να ενθαρρύνει τους μαθητές/-τριες να επικεντρωθούν σε ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως σχήματα, χρώματα ή υφές, για να βοηθήσουν τους συμμαθητές/-τριές τους να μαντέψουν τι έχουν ζωγραφίσει. Υπενθυμίστε τους να σκεφτούν τα αγαπημένα τους σνακ, φρούτα, γεύματα ή γλυκά και να συμπεριλάβουν αρκετές λεπτομέρειες ώστε οι υπόλοιποι/-ες να αναγνωρίσουν το φαγητό. Αν ένας μαθητής/-τρια δεν είναι σίγουρος/-η για το πώς να αναπαραστήσει ένα φαγητό, μπορεί να χρησιμοποιήσει σύμβολα ή να προσθέσει απλές λεπτομέρειες, όπως ένα φύλλο για ένα μήλο ή μια φέτα για μια πίτσα. Όταν τελειώσουν όλοι/-ες τα σχέδιά τους, με τη σειρά τα παρουσιάζουν, ενώ οι υπόλοιποι/-ες προσπαθούν να μαντέψουν ποιο είναι το φαγητό.

Καθώς οι μαθητές/-τριες μαντεύουν, προτρέψτε τους/τις να κάνουν ερωτήσεις αν δεν είναι σίγουροι/-ες για το φαγητό, όπως: «Είναι γλυκό ή αλμυρό;» ή «Είναι φρούτο ή επιδόρπιο;». Αυτό συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και κριτικής σκέψης. Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να διασφαλίσει ότι κάθε μαθητής/-τρια έχει την ευκαιρία να παρουσιάσει τη ζωγραφιά του/της και να ενθαρρύνει τη δημιουργική αμφισβήτηση. Μετά τη δραστηριότητα, οργανώστε μια σύντομη συζήτηση στην τάξη σχετικά με τα αγαπημένα τους φαγητά, τονίζοντας την ποικιλομορφία στις επιλογές τους και τους τρόπους με τους οποίους απολαμβάνουν το φαγητό οι διάφοροι πολιτισμοί.

Αυτή η δραστηριότητα προάγει τη δημιουργικότητα, την επικοινωνία και την ομαδική εργασία σε ένα διασκεδαστικό, διαδραστικό περιβάλλον.

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K4. Δ2	Το φαγητό μπορεί να είναι νόστιμο, αλλά ξυπνάει και αναμνήσεις. Κάθε μέλος της ομάδας σας πρέπει να αναφέρει ένα φαγητό που του θυμίζει κάτι άλλο. Μοιραστείτε τις σκέψεις σας και φτιάξτε έναν κατάλογο με φαγητά και αναμνήσεις.	- Υπόδειγμα K4.Δ2 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια, στίλο	20 λεπτά

Οδηγίες για τον/την Εκπαιδευτικό

Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές θα προβληματιστούν σχετικά με το πώς το φαγητό ξυπνά αναμνήσεις και συναισθήματα. Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να τους ζητήσει να σκεφτούν ένα συγκεκριμένο φαγητό που τους θυμίζει ένα συγκεκριμένο μέρος, γεγονός ή πρόσωπο. Για παράδειγμα, ένα συγκεκριμένο σάντουιτς μπορεί να τους θυμίζει μια διασκεδαστική μέρα στην παραλία ή ένα ιδιαίτερο γλυκό μπορεί να τους ξυπνάει αναμνήσεις από διακοπές. Ο/η εκπαιδευτικός οφείλει επίσης να ενθαρρύνει τους μαθητές/-τριες να διηγηθούν τις ιστορίες τους στην ομάδα, εξηγώντας τη σχέση μεταξύ του φαγητού και της ανάμνησης και τον τρόπο με τον οποίο τους κάνει να αισθάνονται. Αυτό συμβάλλει στην εξάσκηση της αφήγησης ιστοριών, στην έκφραση συναισθημάτων και στη σύνδεση μέσω προσωπικών εμπειριών.

Καθώς οι μαθητές/-τριες αφηγούνται, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να τους/τις παροτρύνει να κάνουν ερωτήσεις μεταξύ τους σχετικά με τις αναμνήσεις που συνδέονται με το φαγητό. Αυτό συμβάλλει στην πιο ενεργή συμμετοχή τους στη συζήτηση και στην εκτίμηση του τρόπου με τον οποίο τα τρόφιμα αποκτούν διαφορετικές σημασίες για τον καθένα. Πρέπει να υπενθυμίζετε στους μαθητές/-τριες ότι οι εν λόγω συνδέσεις είναι μοναδικές για κάθε άτομο και ότι είναι μια εξαιρετική ευκαιρία να μάθουν ο ένας για τις εμπειρίες του άλλου. Αυτή η άσκηση προάγει τη συναισθηματική έκφραση και ενισχύει τις επικοινωνιακές δεξιότητες, ενώ δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να συνδεθούν με κοινές αναμνήσεις.

Υπόδειγμα Κ4. Δ2

Δραστηριότητα

Το φαγητό μπορεί να είναι νόστιμο, αλλά ξυπνάει και αναμνήσεις.

Κάθε μέλος της ομάδας σας πρέπει να αναφέρει ένα φαγητό που του θυμίζει κάτι άλλο. Μοιραστείτε τις σκέψεις σας και φτιάξτε έναν κατάλογο με φαγητά και αναμνήσεις.

Ίσως ένα συγκεκριμένο σάντουιτς να σας θυμίζει μια διασκεδαστική μέρα στην παραλία ή ένα ιδιαίτερο επιδόρπιο ξυπνάει αναμνήσεις από διακοπές.

Καταγράψτε στις ομάδες σας το αγαπημένο σας φαγητό και τις αναμνήσεις σας παρακάτω:

(Κ4. Δ2)

Ευρετήριο: 5ο Κεφάλαιο

Σύνοψη Κεφαλαίου:

Οι ήρωες προετοιμάζονται για τα εγκαίνια του καταστήματος παιχνιδιών, αλλά αντιμετωπίζουν μια αναποδιά όταν τα μπαλόνια και τα λουλούδια καθυστερούν. Η Daisy εκνευρίζεται επειδή ξέχασε να κανονίσει την παράδοση και η ομάδα συνειδητοποιεί ότι, παρότι είναι έξυπνη, δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί όταν νιώθει άγχος. Η ομάδα συσπειρώνεται γρήγορα για να υποστηρίξει τη Daisy, να επιλύσει το πρόβλημα και να ενισχύσει την ομαδικότητα και τη φιλία τους εγκαίρως για τα εγκαίνια.

Μαθήματα και Αξίες που διδάχθηκαν:

Αμοιβαία υποστήριξη: Η αλληλοβοήθεια σε στιγμές άγχους ή δυσκολίας ενισχύει τη φιλία.

Κατανόηση: Η παραδοχή ότι όλοι/-ες αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ακόμη και οι πιο ικανοί/-ές, προάγει την ενσυναίσθηση και τη συνεργασία.

Ομαδική εργασία: Η συνεργασία για την επίλυση προβλημάτων εξασφαλίζει την επιτυχία και βοηθά στην υπέρβαση των εμποδίων.

5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K5. Δ1	Κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός και έχει τα δικά του ατομικά προτερήματα. Συνεργαστείτε για να φτιάξετε ένα μοναδικό παζλ, όπου κάθε κομμάτι αντιπροσωπεύει ένα προσωπικό προτέρημα των μελών της ομάδας σας!	- Υπόδειγμα K5.Δ1 (σε έντυπη μορφή) - Μαρκαδόροι, κηρομπογιές, μολύβια	30 λεπτά

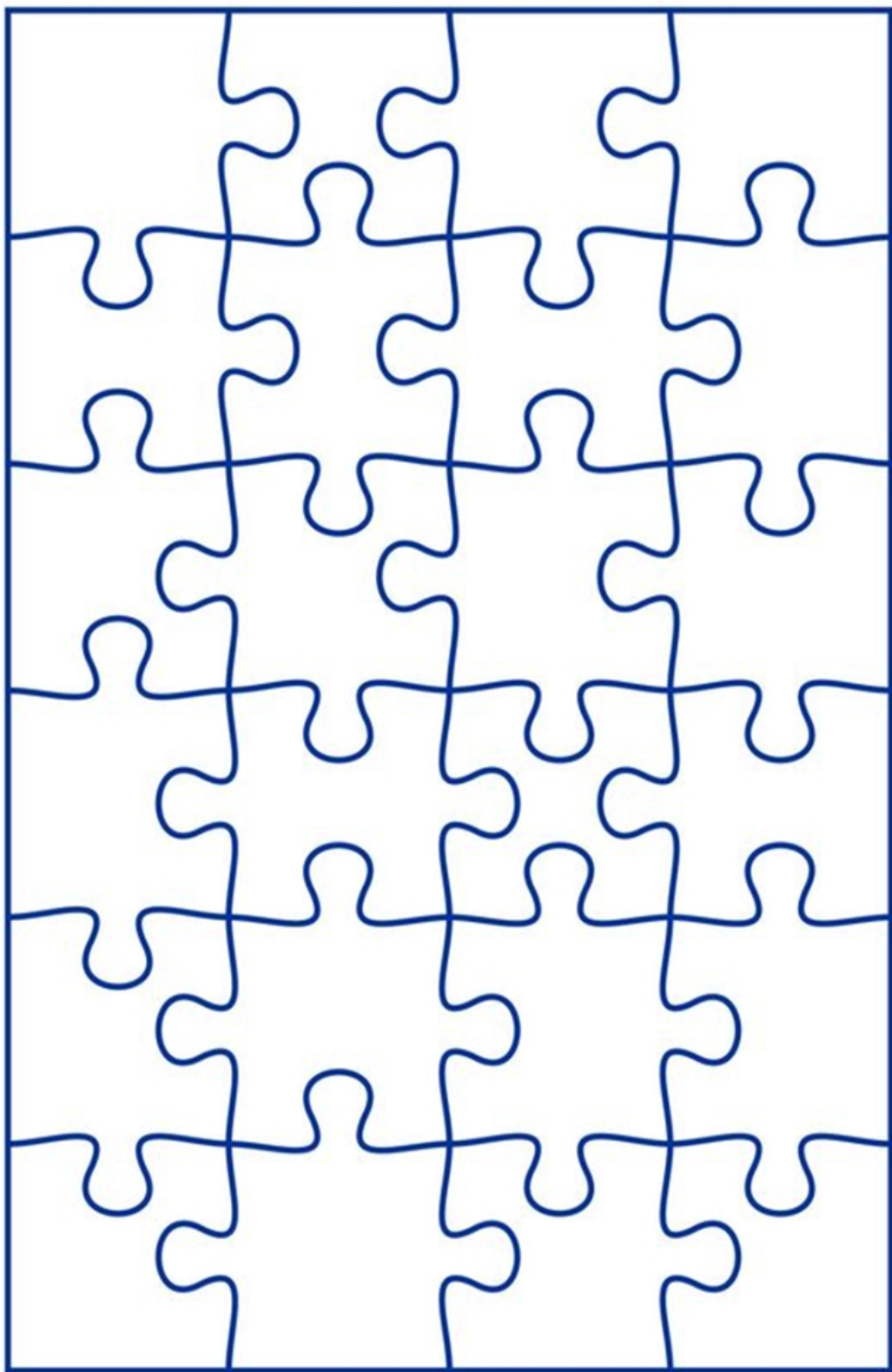
Οδηγίες για τον/την Εκπαιδευτικό

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να δώσει σε κάθε μαθητή/τρια ένα κενό κομμάτι παζλ και να του/της ζητήσει να σκεφτεί μια δύναμη ή μια θετική ιδιότητα που προσφέρει στην ομάδα (ή κάτι που εκτιμά στον εαυτό του/της). Ενδεικτικά θα μπορούσαν να αναφερθούν η ευγένεια, η δημιουργικότητα, η υπομονή, η γενναιότητα, η εξυπηρετικότητα, η περιέργεια ή το χιούμορ. Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να ζητήσει από κάθε παιδί να γράψει ή να ζωγραφίσει τη δύναμή του στο κομμάτι του παζλ και να το στολίσει όπως θέλει. Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να παροτρύνει τους μαθητές/τριες να σκεφτούν σύμβολα, χρώματα ή μοτίβα που αντιπροσωπεύουν τη δύναμή τους.

Οδηγός βήμα προς βήμα

- Όταν όλοι/-ες διακοσμήσουν το κομμάτι τους, συγκεντρωθείτε ως ομάδα για να συναρμολογήσετε το παζλ.
- Καθώς κάθε παιδί τοποθετεί το κομμάτι του, αναφέρει λίγα πράγματα για τη δύναμή του και γιατί την επέλεξε. Μπορεί να πει: «Προσφέρω καλοσύνη γιατί μου αρέσει να βοηθάω τους άλλους/-ες όταν αισθάνονται θλιμμένοι/-ες» ή «Είμαι περίεργος/-η και μου αρέσει να μαθαίνω νέα πράγματα για να τα μοιράζομαι με τους φίλους/-ες μου».
- Ο στόχος είναι η συμπλήρωση του παζλ από κοινού, συμπληρώνοντας κάθε κομμάτι. Μόλις ολοκληρωθεί το παζλ, υπογραμμίστε πώς κάθε κομμάτι συνέβαλε στη δημιουργία μιας πλήρους εικόνας, συμβολίζοντας ότι οι δυνάμεις κάθε ατόμου είναι πολύτιμες.

Υπόδειγμα Κ5.Δ1

5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K5. Δ2	Η ομάδα αστείεύτηκε κατά λάθος με κάτι για το οποίο η Daisy το κουνέλι αισθάνεται άσχημα. Έχετε κάνει ποτέ αστείο σε κάποιο άτομο που δεν του άρεσε; Πώς θα μπορούσαν οι ήρωες της ιστορίας μας να αποτρέψουν το αστείο για κάτι που δεν άρεσε στο κουνελάκι;	Υπόδειγμα K5.Δ2 (σε έντυπη μορφή) Μολύβια, στίλο	10 λεπτά

Οδηγίες για τον/την Εκπαιδευτικό

Σε αυτή την άσκηση, οι μαθητές προβληματίζονται σχετικά με τον αντίκτυπο των αστείων και των σχολίων, ειδικά όταν στενοχωρούν κάποιον/-α χωρίς πρόθεση. Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να αναθέσει στους μαθητές/-τριες να ξεκινήσουν συζητώντας την κατάσταση στην ιστορία όπου η ομάδα κορόιδεψε κάτι για το οποίο η Daisy το Κουνέλι αισθάνεται άσχημα. Πρέπει να ρωτήσει τους μαθητές/-τριες αν έκαναν ποτέ κάποιο αστείο σε κάποιον/-α που δεν τους άρεσε και να δώσει χρόνο στους μαθητές/-τριες να σκεφτούν προσωπικές εμπειρίες όπου ένα σχόλιο ή ένα αστείο μπορεί να παρεξηγήθηκε ή να πλήγωσε κάποιον/-α. Οι μαθητές/-τριες σε ομάδες, πρέπει να συζητήσουν και να προσπαθήσουν να καταλάβουν γιατί ορισμένα αστεία ενδεχομένως να ενοχλούν τους άλλους/-ες, ακόμη κι αν είναι καλοπροαίρετα.

Στη συνέχεια, οι μαθητές/-τριες θα διεξάγουν καταιγισμό ιδεών για τους τρόπους με τους οποίους οι ήρωες της ιστορίας θα μπορούσαν να αποτρέψουν το να κάνουν τη Daisy να νιώσει άσχημα. Αν χρειάζονται κάποια βοήθεια, μπορεί να κληθούν να απαντήσουν σε ερωτήσεις όπως:

- «Τι θα μπορούσε να κάνει η ομάδα για να λάβει περισσότερο υπόψη της τα συναισθήματα της Daisy;»
- «Πώς μπορούμε να βεβαιωθούμε ότι μιλάμε στους άλλους/-ες με ευγένεια και με σεβασμό;»
- « Πώς θα νιώθατε αν κάποιος έκανε ένα αστείο για κάτι που σας προκαλεί ευαισθησία;»

Αυτή η συζήτηση βοηθά τους μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τη σημασία της προσεκτικής επικοινωνίας και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συνεργαστούν για να αλληλοϋποστηριχθούν. Οι ομάδες των μαθητών/-τριών πρέπει να γράψουν τα συμπεράσματά τους στο φύλλο πρόκλησης και να το καταθέσουν στον/στην εκπαιδευτικό στον φάκελό τους.

Υπόδειγμα Κ5.Δ2

Δραστηριότητα

Η ομάδα αστειεύτηκε κατά λάθος με κάτι για το οποίο η Daisy το κουνέλι αισθάνεται άσχημα. Έχετε κάνει ποτέ αστείο σε κάποιο άτομο που δεν του άρεσε; Πώς θα μπορούσαν οι ήρωες της ιστορίας μας να αποφύγουν να κάνουν αστεία για κάτι που δεν άρεσε στο κουνέλι;

Συζητήστε και γράψτε την απάντησή σας ως Ομάδα παρακάτω:

(Κ5.Δ2)

Ευρετήριο: 6^ο Κεφάλαιο

Σύνοψη Κεφαλαίου:

Καθώς το κατάστημα παιχνιδιών κόντευε να ολοκληρωθεί, ένα ράφι με τουβλάκια έπεσε κατά λάθος, προκαλώντας χάος. Η Daisy παρότρυνε ήρεμα την ομάδα να συνεργαστεί και η Lea οργάνωσε γρήγορα τα καθήκοντα με βάση τα δυνατά σημεία του καθενός. Χάρη στην ομαδική εργασία και την αποφασιστικότητα, τα ζώα μετέτρεψαν το χάος σε ένα πανέμορφο κατάστημα, έτοιμο να ανοίξει στην πόλη.

Μαθήματα και Αξίες που διδάχθηκαν:

Επίλυση προβλημάτων: Η διατήρηση της ψυχραιμίας σε δύσκολες καταστάσεις βοηθά στην αποτελεσματική εξεύρεση λύσεων.

Ομαδική εργασία: Με την ανάθεση καθηκόντων βάσει των δυνατών σημείων οι ομάδες εργάζονται πιο αποτελεσματικά.

Συνεργασία: Η συνεργασία και η αλληλοϋποστήριξη μπορεί να μετατρέψει ένα πρόβλημα σε επιτυχία.

6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K6. Δ1	Σε ομάδες, αναδιατάξτε τα γράμματα στο φύλλο πρόκλησης για να δημιουργήσετε νέες λέξεις. Αφού λύσετε τους αναγραμματισμούς, γράψτε τι σημαίνει η νέα λέξη!	- Υπόδειγμα K6. Δ1 (σε έντυπη μορφή) - Μολύβια/στιλό - Γόμεις	15 λεπτά

Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό

Με αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές/-τριες λύνουν αναγραμματισμούς (μπερδεμένες λέξεις) από την ιστορία για να ενισχύσουν το λεξιλόγιο και την κατανόησή τους. Αφού αναδιατάξουν τα γράμματα για να σχηματίσουν τις σωστές λέξεις, οι μαθητές/-τριες γράφουν τη σημασία κάθε λέξης, γεγονός που τους βοηθά να συσχετίσουν το λεξιλόγιο με τα θέματα και τις αξίες της ιστορίας. Ακολουθούν οι σωστές απαντήσεις:

AENOL	►	ΛΕΟΝΑ
XEFLI	►	FELIX
RTNEEVADU	►	ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ
EHTGOTER	►	ΜΑΖΙ
PRAEHSNITP	►	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
MATE	►	ΟΜΑΔΑ
GIMAC	►	ΜΑΓΕΙΑ
APORUE	►	ΕΥΡΩΠΗ

Οι ομάδες των μαθητών/-τριών θα πρέπει να καταγράψουν τις απαντήσεις τους στο φύλλο πρόκλησης και να τις υποβάλουν στον καθηγητή στο χαρτοφυλάκιό τους.

Υπόδειγμα Κ6. Δ1

Πρόκληση

Σε ομάδες, αναδιατάξτε τα γράμματα στο φύλλο πρόκλησης για να δημιουργήσετε νέες λέξεις. Αφού λύσετε τους αναγραμματισμούς, γράψτε τι σημαίνει η νέα λέξη!

Ακολουθούν οι λέξεις:

1.	AENOL	→	
2.	XEFLI	→	
3.	HYEPΩΠ	→	
4.	ΑΓΙΕΑΜ	→	
5.	ΑΣΡΥΝΙΑΡΓΕ	→	
6.	IZAM	→	
7.	ΔΟΑΜΑ	→	
8.	ΕΙΤΑΠΕΡΕΠΙ	→	

(Κ6. Δ1)

6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ - 2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ/ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ:	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
K6. Δ2	Δημιουργήστε το πιο κατάλληλο σλόγκαν για το κατάστημα! Να είστε δημιουργικοί/-ές και να σκεφτείτε ένα σλόγκαν που αντιπροσωπεύει το πνεύμα του καταστήματος παιχνιδιών της ιστορίας μας, το οποίο έχτισαν οι ήρωές μας.	- Υπόδειγμα K6. Δ2 (σε έντυπη μορφή) - Κηρομπογιές, παστέλ και μολύβια	25 λεπτά

Οδηγίες για τον/την εκπαιδευτικό:

Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές/-τριες δημιουργούν ένα σλόγκαν για το κατάστημα παιχνιδιών που θα αντικατοπτρίζει το πνεύμα της ομαδικότητας, της δημιουργικότητας και της χαράς που παρουσιάζουν οι ήρωες της ιστορίας. Το σλόγκαν θα πρέπει να αποτυπώνει τις αξίες του καταστήματος και τη συλλογική προσπάθεια που καταβλήθηκε για την ανέγερσή του.

Το σλόγκαν είναι μια σύντομη, ελκυστική φράση που εκφράζει την αποστολή και τις αξίες του καταστήματος, όπως «Γεμίζοντας χαρά, με ένα παιχνίδι τη φορά» ή «Παιχνίδια για κάθε παιδί, μαζί από την αρχή». Σκεφτείτε τους ήρωες της ιστορίας - πώς συνεργάστηκαν, τίμησαν τη διαφορετικότητα και χρησιμοποίησαν τις μοναδικές τους δεξιότητες για να δημιουργήσουν κάτι ξεχωριστό. Σκεφτείτε λέξεις ή φράσεις που αντικατοπτρίζουν την ομαδική εργασία, τη μαγεία, τη συμπερίληψη και τη διασκέδαση και δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε τεχνικές όπως ομοιοκαταληξία ή αλληγορία για να κάνετε το σλόγκαν σας αξιομνημόνευτο.

Αν οι μαθητές/-τριες νιώθουν ότι κόλλησαν, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να τους θέσει μερικές ερωτήσεις για να ξεκινήσει η δημιουργική διαδικασία:

- «Πώς θέλει η ομάδα του καταστήματος να αισθάνονται οι επισκέπτες της;»
- «Πώς αντιπροσωπεύει η ομάδα του καταστήματος την ομαδική εργασία και τη δημιουργικότητα;»

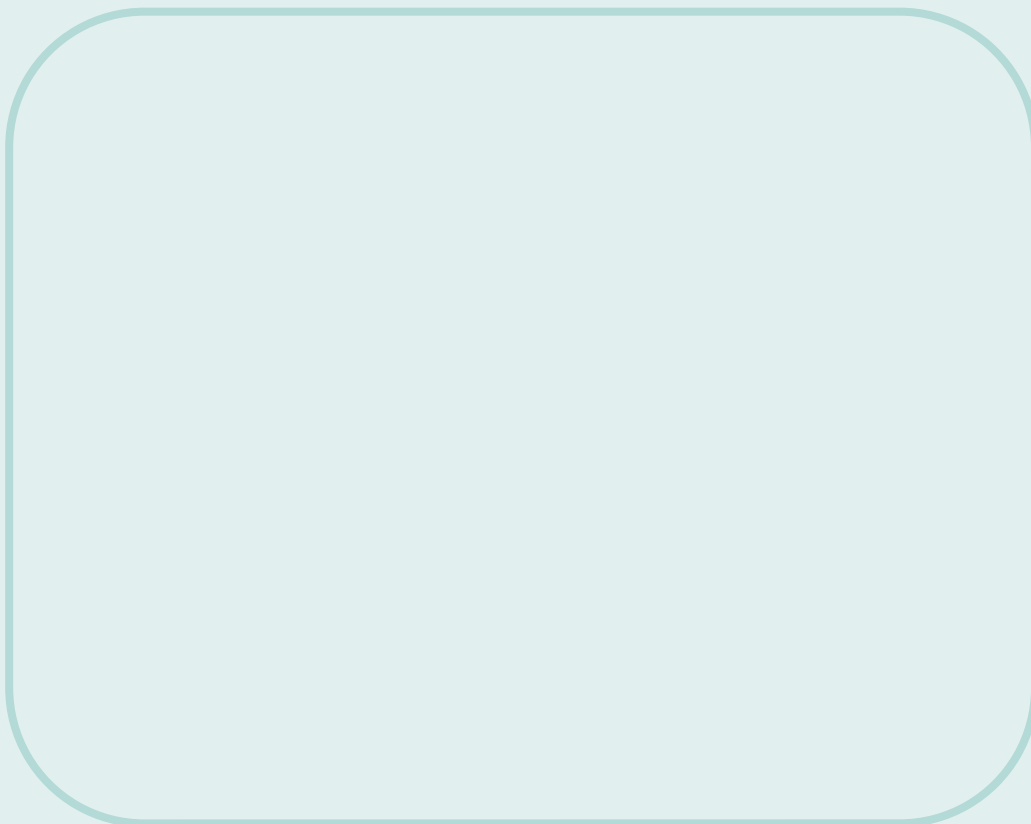
Μόλις οι ομάδες των μαθητών δημιουργήσουν το σλόγκαν τους, το μοιράζονται με τους συμμαθητές τους και εξηγούν γιατί αντιπροσωπεύει το κατάστημα και τις προσπάθειες των ηρώων. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να υπενθυμίσει στους μαθητές ότι δεν υπάρχει λάθος απάντηση - πρέπει απλώς να διασκεδάσουν και να αφήσουν ελεύθερη τη δημιουργικότητά τους!

Οι ομάδες των μαθητών/-τριών πρέπει να υποβάλουν τα φύλλα πρόκλησης με τα σλόγκαν τους στον/την εκπαιδευτικό, ως μέρος του χαρτοφυλακίου τους.

Δραστηριότητα

Δημιουργήστε το πιο κατάλληλο σλόγκαν για το κατάστημα ως ομάδα! Να είστε δημιουργικοί/-ές και να σκεφτείτε ένα σλόγκαν που αντιπροσωπεύει το πνεύμα του καταστήματος παιχνιδιών της ιστορίας μας, το οποίο έχτισαν οι ήρωές μας. Μπορείτε επίσης να προσθέσετε τα δικά σας σχέδια για να κάνετε μια εικόνα!

(Κ6. Δ2)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Κουίζ αξιολόγησης μαθητών/-τριών INTER-ACT

Κουίζ

Ονόματα μαθητών/-τριών:

.....

.....

Ως ομάδα, συζητήστε τις ερωτήσεις και κυκλώστε την καλύτερη απάντηση:

1. Τι σημαίνει ομαδική εργασία στο πλαίσιο της ιστορίας;

- α) Ότι το κάθε άτομο εργάζεται μόνο του.
- β) Ότι όλοι/-ες εργάζονται μαζί, μοιράζοντας τα καθήκοντα και τις ευθύνες.
- γ) Ότι ένα άτομο κάνει όλη τη σκληρή δουλειά.

2. Γιατί είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν τα μοναδικά ταλέντα κάθε ατόμου σε ένα έργο;

- α) Για να διασφαλιστεί ότι τα καθήκοντα κατανέμονται ομοιόμορφα και ότι όλοι/-ες αισθάνονται ότι τους εκτιμούν.
- β) Για να ολοκληρωθεί το έργο το συντομότερο δυνατό.
- γ) Για να δοθεί έμφαση στα ισχυρότερα άτομα της ομάδας.

3. Ποιο μάθημα διδάσκει η Ρίνα ο Ρινόκερος σχετικά με τις κρυφές δυνάμεις;

- α) Η δύναμη είναι η πιο σημαντική δεξιότητα.
- β) Το κάθε άτομο έχει κρυφά ταλέντα που μπορούν να βοηθήσουν την ομάδα.
- γ) Μόνο τα προφανή ταλέντα έχουν σημασία σε μια ομάδα.

4. Ποια είναι η σημασία της αλληλεγγύης, όπως την παρουσιάζει ο Snekkο το Φίδι;

- α) Εξασφαλίζει ότι κάθε άτομο έχει έναν ουσιαστικό ρόλο στην ομάδα.
- β) Επιτρέπει στους ανθρώπους να παρακάμπτουν τις ευθύνες τους.
- γ) Διακρίνει την ομάδα σε ηγέτες και ακολούθους.

5. Τι συμβολίζει το μοίρασμα του φαγητού στο κεφάλαιο 4;

- α) Τον ταχύ ρυθμό εργασίας για την ολοκλήρωση εργασιών.
- β) Τη Δικαιοσύνη, την κατανόηση και την ευγνωμοσύνη.
- γ) Την αποθήκευση φαγητού για αργότερα.

6. Πώς βοήθησε η ομάδα τη Daisy όταν αισθάνθηκε καταβεβλημένη;

- α) Την υποστήριξε και τη βοήθησε με την εργασία.
- β) Την επέκρινε επειδή ξέχασε κάτι.
- γ) Την αγνόησε για να της δώσει ένα μάθημα.

7. Γιατί είναι σημαντικό να αναγνωρίζεται η συνεισφορά στην ομαδική εργασία;

- α) Για να έχουν όλοι/-ες κίνητρα και να ενισχύεται η ομάδα.
- β) Για να εντοπίζεται όποιος/-α κάνει λάθη.
- γ) Για να επιβραβεύονται μόνο τα πιο σκληρά εργαζόμενα άτομα.

8. Ποιο είναι το δίδαγμα της ιστορίας για τη συμπερίληψη και τη διαφορετικότητα;

- α) Ότι κάθε άτομο έχει κάτι πολύτιμο να προσφέρει.
- β) Ότι είναι προτιμότερο να δίνεται έμφαση σε άτομα με παρόμοιες ικανότητες.
- γ) Ότι η ποικιλομορφία καθιστά πολύ δύσκολη την ομαδική εργασία.

9. Τι δείχνει η αντίδραση της ομάδας στα παιχνίδια που έπεσαν στο κεφάλαιο 6 σχετικά με την επίλυση προβλημάτων;

- α) Ότι ο πανικός είναι η φυσική αντίδραση στα προβλήματα.
- β) Ότι η ανάθεση καθηκόντων με βάση τα δυνατά σημεία βοηθά στην επίλυση προβλημάτων.
- γ) Ότι τα λάθη συνεπάγονται ότι κάποιο άτομο δεν είναι καλό στην ομαδική εργασία.

10. Ποιο είναι το κύριο μήνυμα του τέλους της ιστορίας;

- α) Η επιτυχία πηγάζει από την εργασία ενός ατόμου.
- β) Η συνεργασία και ο σεβασμός για τα δυνατά σημεία των άλλων οδηγούν στην επιτυχία.
- γ) Μόνο τα ισχυρότερα μέλη μιας ομάδας μπορούν να επιτύχουν.

**Βαθμολογία
Ομάδας**

..../10

Απαντήσεις Κουίζ Αξιολόγησης Μαθητών/-τριών INTER-ACT

1. Τι σημαίνει ομαδική εργασία στο πλαίσιο της ιστορίας;

α) Ότι το κάθε άτομο εργάζεται μόνο του.

β) Ότι όλοι/-ες εργάζονται μαζί, μοιράζοντας τα καθήκοντα και τις ευθύνες.

γ) Ότι ένα άτομο κάνει όλη τη σκληρή δουλειά.

2. Γιατί είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν τα μοναδικά ταλέντα κάθε ατόμου σε ένα έργο;

α) Για να διασφαλιστεί ότι τα καθήκοντα κατανέμονται ομοιόμορφα και ότι όλοι αισθάνονται ότι τους εκτιμούν.

β) Για να ολοκληρωθεί το έργο το συντομότερο δυνατό.

γ) Για να δοθεί έμφαση στα ισχυρότερα άτομα της ομάδας.

3. Ποιο μάθημα διδάσκει η Ρίνα ο Ρινόκερος σχετικά με τις κρυφές δυνάμεις;

α) Η δύναμη είναι η πιο σημαντική δεξιότητα.

β) Το κάθε άτομο έχει κρυφά ταλέντα που μπορούν να βοηθήσουν την ομάδα.

γ) Μόνο τα προφανή ταλέντα έχουν σημασία σε μια ομάδα.

4. Ποια είναι η σημασία της αλληλεγγύης, όπως την παρουσιάζει ο Snecko το Φίδι;

α) Εξασφαλίζει ότι κάθε άτομο έχει έναν ουσιαστικό ρόλο στην ομάδα.

β) Επιτρέπει στους ανθρώπους να παρακάμπτουν τις ευθύνες τους.

γ) Διακρίνει την ομάδα σε ηγέτες και ακολούθους..

5. Τι συμβολίζει το μοίρασμα του φαγητού στο κεφάλαιο 4;

α) Τον ταχύ ρυθμό εργασίας για την ολοκλήρωση εργασιών.

β) Τη Δικαιοσύνη, την κατανόηση και την ευγνωμοσύνη.

γ) Την αποθήκευση φαγητού για αργότερα.

6. Πώς βοήθησε η ομάδα τη Daisy όταν αισθάνθηκε καταβεβλημένη;

α) Την υποστήριξε και τη βοήθησε με την εργασία.

- β) Την επέκρινε επειδή ξέχασε κάτι.
- γ) Την αγνόησε για να της δώσει ένα μάθημα.

7. Γιατί είναι σημαντικό να αναγνωρίζεται η συνεισφορά στην ομαδική εργασία;

α) Για να έχουν όλοι/-ες κίνητρα και να ενισχύεται η ομάδα.

- β) Για να εντοπίζεται όποιος/-α κάνει λάθη.
- γ) Για να επιβραβεύονται μόνο τα πιο σκληρά εργαζόμενα άτομα.

8. Ποιο είναι το δίδαγμα της ιστορίας για τη συμπερίληψη και τη διαφορετικότητα;

α) Ότι κάθε άτομο έχει κάτι πολύτιμο να προσφέρει.

- β) Ότι είναι προτιμότερο να δίνεται έμφαση σε άτομα με παρόμοιες ικανότητες.
- γ) Ότι η ποικιλομορφία καθιστά πολύ δύσκολη την ομαδική εργασία.

9. Τι δείχνει η αντίδραση της ομάδας στα παιχνίδια που έπесαν στο κεφάλαιο 6 σχετικά με την επίλυση προβλημάτων;

- α) Ότι ο πανικός είναι η φυσική αντίδραση στα προβλήματα.
- β) Ότι η ανάθεση καθηκόντων με βάση τα δυνατά σημεία βοηθά στην επίλυση προβλημάτων.**

- γ) Ότι τα λάθη συνεπάγονται ότι κάποιο άτομο δεν είναι καλό στην ομαδική εργασία.

10. Ποιο είναι το κύριο μήνυμα του τέλους της ιστορίας;

- α) Η επιτυχία πηγάζει από την εργασία ενός ατόμου.
- β) Η συνεργασία και ο σεβασμός για τα δυνατά σημεία των άλλων οδηγούν στην επιτυχία.**

- γ) Μόνο τα ισχυρότερα μέλη μιας ομάδας μπορούν να επιτύχουν.

Παράρτημα 2: Φύλλο Παρατηρήσεων Εκπαιδευτικού INTER-ACT

Φύλλο Παρατηρήσεων Τάξης				
Όνομα Εκπαιδευτικού:				
Μάθημα:				
Ομάδα Μαθητών/-τριών:	<u>Ονόματα Μαθητών/-τριών</u>			
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
[προσθέστε/αφαιρέστε τις εγγραφές κατά περίπτωση]				
Παρατηρήσεις Εκπαιδευτικού				
(Βαθμολογήστε τις παρακάτω δηλώσεις σύμφωνα με τις παρατηρήσεις σας για κάθε ομάδα μαθητών/-τριών, κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων INTER-ACT)				
Όλοι οι μαθητές/-τριες στην ομάδα....	Διαφωνώ απόλυτα (1 βαθμός)	Διαφωνώ εν μέρει (2 βαθμοί)	Συμφωνώ εν μέρει (3 βαθμοί)	Συμφωνώ απόλυτα (4 βαθμοί)
(1) ... συνεργάστηκαν αποτελεσματικά προκειμένου να ολοκληρώσουν όλες τις δραστηριότητες.				
(2)... κατανόησαν τους στόχους κάθε δραστηριότητας.				
[Κατά περίπτωση] Παρατηρήσατε συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών της ομάδας σε κάποιο σημείο; Αν ναι, περιγράψτε το περιστατικό και πώς επιλύθηκε η σύγκρουση:				
(3)... επικοινωνούσαν αποτελεσματικά για την ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων.				
(4)... είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη τους κατά τη διάρκεια όλων των δραστηριοτήτων.				
(5)... συνέβαλαν σε όλες τις δημιουργικές δραστηριότητες.				
(6)... σεβάστηκαν τους ρόλους και τις ευθύνες που τους ανατέθηκαν κατά τη διάρκεια όλων των δραστηριοτήτων.				
Συνολική Βαθμολογία:				/24
Πρόσθετες σημειώσεις και παρατηρήσεις:				

Κατάλογος Βαθμολογίας

6 – 12 βαθμοί

Η ομάδα κατέβαλε κάποιες προσπάθειες να συνεργαστεί και να συμμετάσχει στις δραστηριότητες, αλλά η συνεργασία, η επικοινωνία και η συμμετοχικότητα επιδέχονται ακόμη βελτίωση. Συνιστάται η δημιουργία περισσότερων ευκαιριών για τους μαθητές/-τριες, ώστε να εμβαθύνουν την επικοινωνία σε περιβάλλοντα συνεργασίας.

13 – 18 βαθμοί

Η ομάδα επέδειξε ικανοποιητική συμμετοχή και ισχυρή συνεργασία στις δραστηριότητες. Ενθαρρύνετε τους μαθητές/-τριες να συνεχίσουν να καλλιεργούν τις δεξιότητές τους στην ομαδική εργασία για να ενισχύσουν τη δυναμική της ομάδας και να επιτύχουν ακόμη μεγαλύτερα αποτελέσματα.

19 – 24 βαθμοί

Η ομάδα διακρίθηκε για τη συνεργασία, την επικοινωνία και τη συμπερίληψη. Οι μαθητές /-τριες εργάστηκαν δυναμικά σε ομάδες και έδειξαν σεβασμό για τη συμβολή κάθε μέλους. Συνιστάται η τοποθέτηση αυτών των μαθητών/-τριών σε άλλες ομάδες σε μελλοντικές συνεδρίες INTER-ACT, ώστε να ενθαρρύνουν τα υπόλοιπα άτομα να βελτιωθούν ακόμη περισσότερο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

UNESCO. (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education.* UNESCO.

UNITED NATIONS. (N.D.). *Sustainable Development Goals.* Available from: <https://sdgs.un.org/goals>

AMES, C. (2020). *Teaching empathy: The importance of perspective-taking and emotional expression.* *Educational Psychology Review*, 32(3), 981-1000.

AKOM, A. A., CAMMAROTA, J., & GINWRIGHT, S. (EDS.). (2008). *Youth activism in an era of education inequality.* Routledge.\

AVRAMIDIS, E., & NORWICH, B. (2002). *Teachers' attitudes towards integration/inclusion: A review of the literature.* *European Journal of Special Needs Education*, 17(2), 129-147.

BANKS, J. A. (1993). Multicultural education: Historical development, dimensions, and practice. *Review of research in education*, 19, pp.3-49. Available at: <https://www.jstor.org/stable/1167339>

BANKS, J. A. (2015). *Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching* (6th ed.). Routledge.

COHEN, G. L., STEELE, C. M., & ROSS, L. D. (2019). The mentor's dilemma: Providing critical feedback across the racial divide. *Personnel Psychology*, 72(3), 317-350.

CUMMINS, J. (2000). *Language, power, and pedagogy: Bilingual children in the crossfire.* *Multilingual Matters.*

DAVIS, M. H., CONKLIN, L., SMITH, A., & LUCE, C. (2016). *Effectiveness of perspective-taking training in changing mindsets and reducing implicit bias.* *Social Psychology*, 47(4), 242-252.

DEPREZ, M.D.A. (2018). *Embracing Diversity in the Classroom: A Primer for Teacher Candidates and Teachers.* *International Journal of Learner Diversity & Identities*, 25(1). Available at: <https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Agcd%3A4%3A25623588/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Agcd%3A132431519&crl=c>

DEVINE, P. G., FORSCHER, P. S., AUSTIN, A. J., & COX, W. T. (2012). *Long-term reduction in implicit race bias: A prejudice habit-breaking intervention. Journal of Experimental Social Psychology, 48*(6), 1267-1278.

DINAN, D. (2016). *Ever closer union: An introduction to European integration* (4th ed.). Palgrave Macmillan.

EUROPEAN AGENCY FOR SPECIAL NEEDS AND INCLUSIVE EDUCATION. (2017). *Inclusive Education in Europe: Policies and Practices. European Agency for Special Needs and Inclusive Education.*

EUROPEAN SCHOOL EDUCATION PLATFORM. (2022). *European Toolkit for Schools.* Available from:
<https://school-education.ec.europa.eu/en/about/european-toolkit-schools>

EUROPEAN NETWORK FOR EDUCATIONAL SUPPORT PROJECTS. (2013). *Mentoring for Migrant Youth in Education.* Available from:
https://www.sirius-migrationeducation.org/wp-content/uploads/2018/12/ENESP_SIRIUS_Handbook_V6.pdf

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2023). *Day 1 in Europe.* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2020-1-FR01-KA201-080428>

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2019). *HE.ST.I.A. Helping Students In Acceptance.* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-EL01-KA201-036169>

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2019). *CROSS THE BRIDGE.* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-IS01-KA201-026521>

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2018). *YOLO (You Only Live Once)*. Available from:

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-EL01-KA219-036216>

FLEISCHMANN, F. (2014). *Schooling and education in migrant communities: An exploratory study of challenges and opportunities*. Springer.

FORLIN, C., DOUGLAS, G., HATTIE, J., & MCCARTHY, M. (2011). *Inclusive education for students with disability: A review of the best evidence in relation to theory and practice*. *Exceptionality*, 19(2), 88-103.

GAY, G., & HOWARD, T. C. (2000). *Multicultural pedagogy in the classroom*. In J. A. Banks & C. A. M. Banks (Eds.), *Handbook of research on multicultural education* (2nd ed., pp. 693-714). Jossey-Bass.

GAY, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). Teachers College Press.

GOOD, T. L., & BROPHY, J. E. (2011). *Educational psychology: A realistic approach* (7th ed.). Longman.

GRESHAM, F. M., & ELLIOTT, S. N. (2008). *Social skills improvement system*. Pearson Assessments.

HERZOG-PUNZENBERGER, B. (2016). *Successful Integration Of Migrant Children In Eu Member States: Examples Of Good Practice*, Neset II ad hoc question 1 / 2016, Institute for Pedagogy and Pedagogical Psychology, Johannes Kepler University of Linz. Available from: https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2019/06/AHQ-1-2016-Successful-integration_2016.02.04.FINAL_.pdf

HIX, S., & HØYLAND, B. (2011). *The political system of the European Union* (3rd ed.). Palgrave Macmillan.

JENS SCHNEIDER. (2017). *The Programme “Qualification for Intercultural Coordination” for Teachers in Multiethnic Schools in Hamburg, Germany*, Case Study for the NAOS project, available from: https://naos.risbo.org/wp-content/uploads/2017/06/Case-study-Hamburg_Intercultural-qualification-for-teachers.pdf

JOHNSON, D. W., & JOHNSON, R. T. (2014). *Joining together: Group theory and group skills* (12th ed.). Pearson.

KORKMAZ, İ. (2009). *A descriptive study on the concepts of culture and multiculturalism in English language coursebooks* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/50609709.pdf>

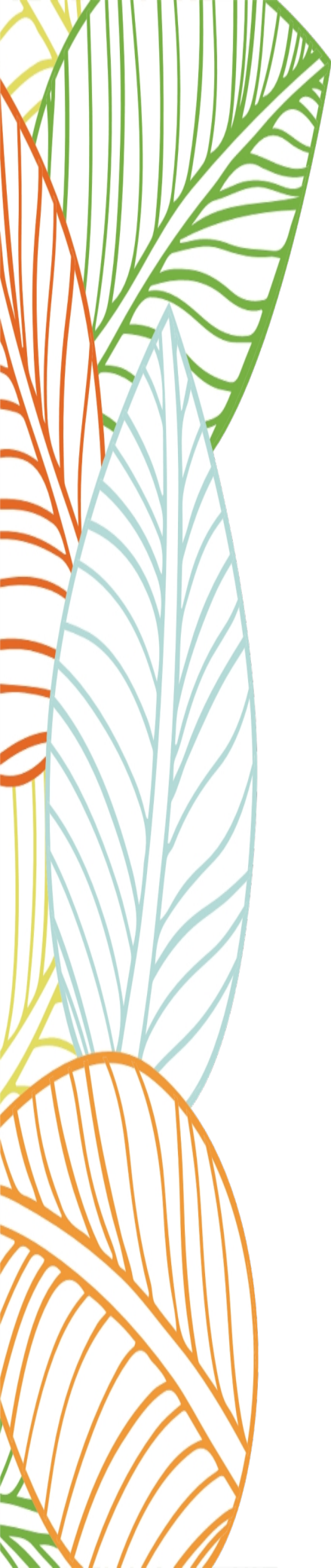
LYNCH, J., MODGIL, C. AND MODGIL, S. (2013). *Education Cultural Diversity*. Routledge.

MAZZONI, S., & GAMBHIR, M. (2016). *Peer learning: A strategy to promote cooperative learning among students*. *Journal of Educational Research and Practice*, 6(2), 1-11.

MARKEY, K., O'BRIEN, B., KOUTA, C., OKANTEY, C. AND O'DONNELL, C., (2021). *Embracing classroom cultural diversity: Innovations for nurturing inclusive intercultural learning and culturally responsive teaching*. *Teaching and Learning in Nursing*, 16(3), pp.258-262. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1557308721000081>

MCCORMICK, J. (2017). *European Union politics* (2nd ed.). Palgrave Macmillan.

NUGENT, N. (2017). *The government and politics of the European Union* (8th ed.). Palgrave Macmillan.

NYE, M. (2007). *The challenges of multiculturalism*. 109-123. Available at:

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14755610701458915>

PARKER, P. D., & CARRINGTON, S. (2009). *Peer tutoring: Outcomes, processes, and future prospects*. *Psychology in the Schools*, 46(3), 258-273.

ROSE, D. H., & MEYER, A. (2002). *Teaching every student in the digital age: Universal design for learning*. ASCD.

SLAVIN, R. E. (2015). *Educational psychology: Theory and practice* (11th ed.). Pearson.

SCHALK-SOEKAR, S.R. AND VAN DE VIJVER, F.J. (2008). *The concept of multiculturalism: A study among Dutch majority members*. *Journal of Applied Social Psychology*, 38(8), pp.2152-2178. Available at: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1559-1816.2008.00385.x>

SUSAN CREIGHTON, S. AND SZYMKOWIAK, A. (2013). *The Effects of Cooperative and Competitive Games on Classroom Interaction Frequencies*, *Social and Behavioral Sciences* 140 (2014) 155 – 163

THE EUROPEAN UNION. (2022). *Education interventions supporting newly arrived migrant and displaced children in their language learning needs*, NESET ad hoc report 02/2022, available from: https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2022/09/NESET_AHQ_Languages.pdf

ZONG, G., GARCIA, J. AND WILSON, A. (2002). *Multicultural education in social studies*. *Social Education*, 66(7), pp.447-449. Available at: https://www.socialstudies.org/system/files/publications/articles/se_6607447.pdf